

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Ruska duma.

Kmalu se zbere v taurijski palači v Peterburgu druga ruska duma. Volitve volivnih mož za dumo so pokazale, da vlada ni mogla izpodkopati vpliva in delovanja opozicijskih strank, ki bodo v novi dumi morda šteje 150 glasov. Kakor se je nemška vlada zaračunala pri centru, tako se je ruska pri stranki kadetov, katere je po znanem izboru razglasila preganjala z brutalnim nasiljem. Vlada ni samo na podlagi že obstoječih zakonov voditelj kadetne stranke spravila zaradi veleizdaje na zatožno klop, ampak je tudi na tistem organizirala po celi Rusiji reakcionarce, ki so se združili v terorističnih strankah »Zveze pravih ruskih ljudi« in »črni stotnjak«, ki so pobijali pristaše opozicije, kakor črno živino. Seveda so povračale socialno-revolucionarne organizacije reakcionarcem enako z enakim.

Najbolj je potrli vlado izid volitev v matjuški ruski, v Moskvi. V stari prestolnici ruski, kjer mazilijo ruske carje, kjer se je porodila ideja vseslovanstva, kjer je samoderstvo poglaval najgloblje korenine, so pri volitvi volivnih mož za dumo zmagali opozicijski kadetje. Ravnotako v Odesi, kjer general Kaulbars razpolaga z življenjem in smrtjo vseh meščanov in kjer prirejajo danes »pravi ruski ljudi«, jutri pa »socialni revolucionarji« svoje krvave pogrome. Tu je bilo izvoljenih 76 volivnih mož opozicijske levice in le 4 pristaši vladne desnice.

Pustimo to vprašanje na stran. Gre za to, ali se bo vzlic novi dumi, ki bo najbrž opozicijska, vzdržalo samoderstvo ali ne. Kajti že sedaj računajo reakcionarci s tem, da bo vlada razpustila tudi drugo dumo, ako ji ne bo po volji.

Vse kaže, da bo topot težje, ljudske poslance razgnati. Ruska vlada namreč ne rabi dume samo za to, da uredi svoje notranje razmere, ampak tudi za to, da povzdigne v inozemskih državah svoj kredit. V tem oziru je druga duma že sedaj, ko se šele poraja, velika moč. To nam dokazuje predvsem znamenita razprava v francoski zbornici 8. t. m., kjer se je obravnavalo o francoskih finančah. Socialisti, ki v francoski zbornici reprezentirajo veliko moč, so kar po vrsti svarili vlado, naj Rusiji ne dovoli posojila, ker Rusija svojim upnikom ne more dati nobenih garancij za varnost denarja, naloženega v carstvu. Minister za zunanje zadeve je protestiral proti temu, da se francoski parlamentarci vmešavajo v notranje zadeve države zaveznice, vzlic temu pa je Jaurès v daljšem govoru zavračal Pichona. Dejal je, da nalaganja francoskega kapitala v Rusiji ne obsoja, tudi ne odobrava, ako bi se kdo oficialno vtikal v notranje razmere carstva, pač pa se mora parlamentar-

cem dovoliti, izreči svoje misli o notranjih krizah v Rusiji, ki vplivajo na francoski kapital. Ruska vlada, katere ne nadzoruje duma, si izposoja denar z vsemi mogočimi sredstvi, pod garancijami, o katerih varnosti sami ne morejo jamčiti in tudi svojevoljno sestavlja proračun. Francosko-ruska banka n. pr. je bila ustanovljena zato, da se s francoskim kapitalom na Ruskem gradijo železnice, kar je vsekakor varno in trdno podjetje. Sedaj pa ta banka ruski vladi posoja denar za različne druge namene. Tako je tudi z drugimi družbami.

Sicer je tudi mnogo konzervativcev kolkortolico soglašalo z Jaurèsom. Baje nameravajo francoski finančniki Rusiji zaupati enajst milijard frankov. Minister za zunanje zadeve, Pichon, je, odgovarjajoč na pomisleke socialističnih parlamentarcev, izjavil, da bo francoski kapital na Ruskem na varnem, »kajti ruska vlada ravno kar daje francoskim upnikom čisto zadostne garancije, ker izvajajo ustavo in sklicuje dumo, kakor je obljubila.«

V inozemstvu torej že računajo z novo dumo, predvsem finančni krogi. Zato je brez dvoma, da bo samoderstvo moralo drugo dumo resno upoštevati. Drugače trajna socialno-politična kriza izpodkoplje docela ruski kredit.

Značilno je, da se je tudi pravoslavna duhovščina v Rusiji izjavila proti reakcionarnim strankam, ki hočejo, naj se prekličijo ustavne naredbe ter vzdržijo samoderstvo. Znani »Cerkovnyj Věstnik« piše:

»Naša družba ni v svojih željah povsem poštena; malodušna je in še vedno kakor sužnji, ki ga prepeajo z bičem. Pred našimi očmi je vzrastla zveza ljudi (»Zveza pravih ruskih ljudi«) v krik: »Dol s sramotno ustavo.« Ali ni to znamenje, da se je suženjsko čuvstvo pregloboko ukoreninilo v ruskem ljudstvu? Postanek in naraščanje zveze s takim programom je huji pojav kot samovoljnost birokracije. Kar se namreč tiče birokracije, pravi družba, da z njo ničesar skupnega nima. Zveza ruskih ljudi pa je meso od mesa in kri od krvi naše družbe; take zveze se družba ne more tako hitro iznebiti, ker se je porodila iz nje.«

Tudi to je značilno, da so se nedavno zbrali protokijeriji, nadduhovniki 24 ruskih glavnih cerkva v Peterburgu ter sklenili, priporočati nižji duhovščini, naj pri volitvah glasuje za oktobriste, ki so za oktoberski ustavni manifest. Morda se s časom na Ruskem vendarle obrne na bolje.

Dohodarina na Francoskem.

Francoske se ponašajo, da žive v deželi svobode in enakosti. Niso pa prijatelji enakosti, kadar je treba novce šteti. V narodnem oziru je Francoz šovinist, v gospodarskem pa sebičnež. Dokaz temu je dejstvo, da Francoz

ne pozna dohodninskega davka v našem pomenu. Razni finančni ministri so že delali načrte za državno dohodarino, izdelal pa ga je šele sedanjí finančni minister Caillaux. Francoz pa se ni upiral temu davku iz stvarnih razlogov, ampak le z izgovorom, da »esprit français« ne prenaša dohodninskega davka. Mi pa sodimo, da je to splošna človeška slabost, ki jo Francoz s posebno frazo označi kot poseben znak francoskega naroda. Odkar pa gospodarijo na Francoskem radikalci in socialisti, je dohodarina na dnevnem redu. Ta misel se je rodila v taboru levice, ki jo bode tudi uredničila. Država potrebuje mnogo milijonov za razne delavske in druge socialne potrebe. Zato je povsem naravno, da vlada išče nove vire dohodkov tam, kjer so najbogatejši. Čuditi pa se moramo zmernim liberalcem in nacionalistom, ki se s toliko silo upirajo dohodninskemu davku. Celó previdni in trezni narodni gospodar Leroy Beaulieu piše v listu »Journal des Debats«: »Dohodninski davek je umesten na Nemškem in na Angleškem, nikakor pa ne na Francoskem, koder bi povzročil polom. Že sam strah, da vlada misli na dohodninski davek, ima dobre vzroke. Človek se nehoti zamisliti v revolucijsko preteklost, ko so zmerne stranke vedno odnehavale radikalnim. In tudi sedaj se ravnotežje politike vedno boli obrača proti levici. Na krmilu so radikalci in socialisti. To pove dovolj, kaj vlada namerava z dohodninskim davkom. V teh razmerah bi bila splošna in progresivna dohodnina le sredstvo za zatiranje in razlastitev. Saj že delajo imenik tistih, ki so sumljivi. Nekaj zmernih ministrov in poslancev ne bode odvrnilo nesreče.«

Strašneje pač ni mogoče naslikati nameravane dohodarine. In vendar je v vseh državah običajen davčni sistem, da se obdači resnični dohodek. Francoski finančni minister pa ni prepisal nemškega ali angleškega vzorca. Po njegovem načrtu bi bil dohodninski davek neka osebna dohodarina, in sicer bi obdačila s 4 odstotki dohodek iz premoženja in nepremičnega imetja, s 3.5 odstotki dohodek iz industrije in trgovine ter s 3 odstotki dohodek ročnega dela. Obenem hoče vlada obdačiti vrednostne popirje, in sicer tuje na francoskem trgu s kolekom 2% vrednosti in s 5% dohodke teh vrednostnic. Francoska renta ostane davka prosta, pač pa se obdačijo progresivno dohodki iz rente do 4% pričenši pri 5000 frankov. Na ta način upa vlada dobiti novih 120 milijonov, dasi varuje male rente.

Stvar torej ni tako strašna, kakor jo opisuje Beaulieu. Finančnega poloma se vsled tega Francozom ni bati. Vendar pa trdijo nasprotniki, da se z novim davkom ustvarja tudi nov privileg za delavstvo. Mi pa sodimo, da je načelo tega davka gotovo pravo. Zato tudi ne dvomimo, da bode uveljavljeno z nekaterimi izjemami.

ne bi duh ničesar od me imel. Dobri Perault, Vaš učitelj, je znal jako zdrave nauke izpeljati celo iz svojih najbolj neumnih pripovedek.

— »Za božjo voljo,« sem rekel in dvignil roke proti nebu; »o kom pripovedujete sedaj? O enem največjih duhov, kar jih je imelo človeštvo od Homerja! Niti romanopisci našega časa, niti pripovedovalci pravlic se mu ne morejo primerjati. Na uho Vam povem, da bi se čutili celo jako ponižane vsled te primere. Kar jim manjka, dragi moj, je vsakdanja slava, katere se pridobi z denarjem, in denar, katerega si pridobi več ali manj, če je človek slaven. Morala, katero Vi toliko iščete, jim je deveta briga. Vendar pa bom končal jo povest. Kaj bom dalje govoril, gospod namestnik itak že zopet spi.

Vendetta.

Francoski spisal G. de Maupassant.

Vdova Pavla Saverinija je stanovala sama s svojim sinom v mali, ubožni koči, na skrajni točki mesta Bonifacio. Mesto je zidano na visoki pečini naravnost nad morjem in nudi krasen razgled po Sardiniji. Ob vznožju te pečine se vleče daleč v morje skalovje, podobno dolgemu hodniku, ki služi kot pristanišče italijanskim in sardinskim ribiškim čolnom in staremu parniku, ki prihaja vsakih 14 dni iz Ajaccia.

Hiše, postavljene na to pečino, izgledajo, kakor gnezda divjih ptic, ki gospodarijo nad

DEŽELNI ZBORI.

Volivna reforma v gališkem deželnem zboru.

Deželni maršal gališki je pri otvoritvi deželnozborskega zasedanja naznanil, da bo deželni odbor predložil v kratkem reformo deželnozborskega volivnega reda. Mestni mandati se pomnožijo za osem novih, tisti, ki pa doslej niso imeli volivne pravice, bodo volili v novi kuriji, ki bo imela deset mandatov.

Tirolski deželni zbor.

Ker so se nemški in italijanski deželnozborski poslanci zasedaj med seboj sporazumeli, je tirolski dež. zbor sklican na 25. t. m.

Goriški deželni zbor.

se snide 18. februarja.

HRVAŠKI SABOR.

Ker je prenehala starčevićanska obstrukcija, se je adresni načrt sprejel v tretjem branju, seveda proti glasovom starčevićancev. Sabor se bo posvetoval sedaj o proračunu. — Proti starčevićanskemu poslancu dr. Abjaniću, ki je nedavno bil izvoljen v Cerni, je državno pravdnistvo dvignilo obtožbo zaradi veleizdaje.

SKANDALI NA OGRSKEM.

Enfant terrible ogrske koalicije, poslanec Zoltan Lengyel, se je topot nekoliko zaračunal. Ne morda zato, ker je nekega uradnika državnega računskega dvora nagovoril, naj odnese nekaj uradnih listin, ki kompromitirajo ogrsko vlado — sredstvo sicer ni pošteno, toda zelo bi bilo udarilo ogrsko vlado, ako bi se bila Lengyelu posrečila taktična stran tatvine. Lengyel je namreč računal sledeče: Fotografskih kopij listin, ki dokazujejo, kako je vlada podkupovala liste, ne objavim namah, ampak preje namignem to in ono, obdolžim vlado korumpiranja itd., dokler ne prisilim vlade, da dementira. Nato pa objavim listine in vlado očito postavim na laž. Toda ta namera se Lengyelu ni posrečila. Vlada je zasledila tatvino in se vrgla na Lengyela, ki se mora sedaj sam braniti, mesto da bi napadal. Dolžijo ga predvsem, da je uradnika, ki je listine odnesel, podkupil. Kakor se vidi, je naloga, izčistiti ogrske razmere, za enega samega človeka pretežavna in ga povrh še umaže.

ORIGINALNA IZJAVA LENGYELOVA.

Lengyel je objavil izjavo, kjer pravi, da ga Polonyi s pomočjo agentov in detektivov in celo s pomočjo državnega pravdnika Magyara povsod zasleduje in špionira. Vzlic temu zbira Lengyel podatke proti Polonyiju, kjer jih more. Haidu se je prostovoljno oglasil pri njem, mu izročil listine in zato ni zahteval niti vinarja. Nato piše Lengyel sledeče: »Dobro vem, da rojeni sodrugi zločincev vpijejo, da sem prekršil pravila francoske etikete. S hinavskim ogorčenjem bodo kričali: Uradna tajnost! Zločinov sploh ni drugače mogoče od-

LISTEK.

Ines de las Sierras.

Francoski spisal Charles Nodier.
(Konec.)

Ta zadnji del Pablovega pripovedovanja me je nanovo spomnil mojega nesrečnega prijatelja, ki je izdihnil ob moji strani, in me tako ganil, da se nisem mogel vzdržati solz in hitro skušal jih zakriti pred gosti. Pablo je znova prenehal in me še bolj pazljivo pogledal. Lahko sem uganil njegove misli, in skušal pomiriti ga z nasmehom. — Bodi miren, prijatelj, sem mu rekel v svoji ginjenosti, in ne razburjaj se nad mojimi menjajočimi se čutili, ki jih vzbuja tvoja povest. Vse to je popolnoma naravno; prepričal se boš, ko ti vse razodene. Toda nadaljuj sedaj in oprosti, da sem te prekinil, kajti Pederinina povest še ni končana.

Malo imam še dostaviti, nadaljuje Pablo. Peljali so jo zopet nazaj v samostan in bolje pazili nanjo. Nekí star zdravnik, ki se je dobro spoznal v duševnih boleznih, in ki ga je neka srečna okolnost privedla ravno takrat v Barcelono, jo je skušal ozdraviti. Videl je, da izhaja njena bolezen iz globoko ranjene duše in da bo imel jako težko delo. Toda ni obupal, temveč računil, da bo čas, ki ozdravi vse rane, tudi njeno bolezen končal. Poklical je na pomoč umetnosti, ki jih je pozabila, ki so pa kmalu napravile močnejši vtis nanjo kot nekda. Prva njena lekcija je že vse očarala.

Vsak dan je imela boljši uspeh in se naposled sama navduševala za svojo umetnost. Poseben dar narave je, če zamore slava nadomestiti srečo, in čudovito je to božja previdnost vravnala, kajti slavo in srečo, ono tiho srečo, ki ima svoj sedež v mehko čutečem srcu, je malokje dobiti skupaj. Toda razum, ki se ji je povrnil, bi pomenil zanjo samo novo nesrečo, če ne bi našla v svojem talentu tudi svojega življenja. Naravno je, da ji ponudb ni manjkalo, ko se je odločila posvetiti se gledališču. Že deset različnih mest nam jo je hotelo vzeti; kar je prišel Bascara, jo sprejel v svojo družbo in nam jo ohranil.

— »Pri Bascari je?« sem vskliknil. »Prepričan bodi, da v sedaj, kdo so bili oni zatrotniki v Ghismondovemu gradu.«

— »In to nam boš sedaj ti povedal,« reče Pablo, »kajti vidim, da veš vse. Govori torej, prosim te.«

— »Ne sme,« reče Estella precej pikirano. »To je skrivnost, katere ne sme nikomur izdati.«

— »Pred trenutkom je to še bila skrivnost. Toda sedaj sem odvezan od svoje pri-sege.«

Ni mi treba povedati Vam, da sem jim pripovedoval, kar ste Vi čuli pred jednim mesecem, in prosim Vas, da mi odpustite, da je danes ne ponavljam, tudi če bi jo bili že pozabili; kajti ne čutim se zmožnega napraviti svojo povest tako zanimivo, da bi jo dvakrat hoteli poslušati.

— »Vi ste zelo dober logik,« pravi namestnik, »in odkrito Vam povem, da ne bi dal niti počenega groša za najboljšo povest, če

tem strašnim skalovjem, med katero le redko zaidejo ladje. Večen veter vznemirja morje, ki razjeda skalnati breg, na katerem opaziš le malo zelenja. Visoko se odbija morje ob stenah in njegove pene so videti od daleč, kakor da bi velikanski kosi platna frfotali na njegovi površini.

Hiša vdove Saverini je bila postavljena prav na breg in njena tri okna so odpirala razgled na to divjo pokrajino.

Tukaj je stanovala sama s sinom Antonom in psom Tigrom, veliko, suho živaljo, dolge, trde dlake, iz pasme ovčarskih psov, ki ga je rabil Anton, kadar je šel na lov.

Neki večer se je sprl Anton Saverini z Nikolajem Ravolati, ki ga je zavrtno zabodel in še isto noč pobegnil na Sardinijo.

Ko so prinesli stari mater truplo njenega sina, ni zaiokala, temveč ga samo gledala, dolgo, nepremično; potem je položila roko na njegov srce in mu obljubila »vendetta.«*) Ni hotela imeti nikogar zraven sebe in zaprla se je v hišo z mrtvim sinom in psom, ki je žalostno tulil. Tulila je žival neprenehoma ob vznožju postelje, glavo na nogah gospodarja in rep stisnjen med nogama. Sedel je pes nepremično, ravno tako kakor mati, ki se je sedaj nagnila nad truplo in pričela točiti debele solze.

Mladenč je ležal na hrbtu, oblečen v sukno iz surovega platna, raztrgano na prsih; videti je bilo, kakor bi spal; toda bil je ves oblit s krvjo: po sraici, ki je bila raztrgana za prvo pomoč, po suknji, po hlačah, po obrazu, po ro-

*) Krvno osveto.

kriti, kot tako, da par poštenih mož vse poizkusi, da jim pride na sled, rajše, kakor da bi gledali mirno te golufije. Pravijo, da je oškodovana država, ako se odkrije uradna tajnost. Tukaj so pa državo ogoljufali tisti, ki so državne denarje tajno porabili za nepošteno namene in si jih med seboj razdelili, ne pa tisti poštenu Mažar, ki se je pri meni javil. Nisem šel na lov na leve, ampak na podgane, podgane pa najdem samo v kanalih.»

Lengyel kompromitiran.

Független Magyarorszag» objavlja sledeče pismo Lengyelovo na uradnika Haiduja: »Dragi gospod Haidu! Pričakujem na vsak način, da mi prinesete obljubljene listine in sicer tako, da jih zamorem tudi fotografirati. Obljubljeni honorar vam takoj izplačam. Ne bojte se, vi imate opraviti s Zoltan Lengyelom.« To pismo so našli pri preiskavi v stanovanju Haiduja. To pismo bo seveda tudi Lengyela spravilo na zatožno klop.

Košut predložil listine.

V seji poslanske zbornice 14. t. m. je trgovinski minister Košut nenadoma predložil listine, katere je bil Haidu odnesel k Lengyelu, da jih ta fotografira. Dejal je, da že dalj časa gotovi ljudje tako sramotijo Ogrsko po časopisju celega sveta, da mora vsakega Ogra politično rdečica sramu. Sedaj so pa ti ljudje ukradli uradne listine. Te listine se nanašajo na inšerate pogodb med vlado in listi, katere nekateri označujejo za podkupovanje. Toda previsoko spoštujem ogrsko časopisje, da bi o njem sploh misliti mogel, da je podkupljivo. (1) Listine so sledeče: Prva je res nedolžna. Žurnalist in sociolog Karol Meray-Horvath je prosil vlado, naj mu dovoli za nadaljevanje njegovih socialopolitiških študij v inozemstvu 20.000 kron letne podpore. Svojo prošnjo je utemeljil s tem, da si ni samo na znanstvenem polju pridobil zaslug, ampak da je najboljši pripomoček k temu, da se je sklenil mir med krono in koalicijo ter je tako napravil neznosnim razmeram v deželi konec. Rešitev prošnje je ta-le: Horvath dobi za dobo petih let 10.000 kron podpore. Podpisana sta Moldovany in Pap.

Listine, ki obsegajo pavšalne pogodbe z listi so sledeče: 1. Založnik »Magyar Ujszaga« zahteva za preuredbo lista »Egyertetes« pavšal 10.000 K za šest let. 2. Trgovinsko ministrstvo zaukaže ravnatelstvu državnih železnic, naj »Egyertetesu« izplača takoj 15.000 K. 3. Državni računski dvor opozori trgovinsko ministrstvo, da je izplačalo »Egyertetesu« prej 15.000, potem 10.000 K, torej 25.000 K. Računski dvor naprosi ministrstvo, naj mu dopusti določene račune in listine. 4. Trgov. ministrstvo naznanja ravnatelstvu državnih železnic da je za list »Friss Ujszag« določen pavšal 16.000 K, ki naj se listu izplača. 5. Državni računski dvor zahteva od trgovinskega ministrstva določene listine. 6. Izkaz o izplačanih pavšalih. Ta se glasi sledeče:

Kralji, ogrsko državnoželezniško ravnatelstvo. Izkaz o inšeriranih pavšalih za mesec januar 1906: »Magyar Szo« K 10.000, »Az Ujszag« K 10.000, »A Het« K 1400, »Magyar Nemzet« K 6000, »Budapesti Naplo« K 10.000, »Pester Lloyd« K 10.000, »Magyar Hirlap« K 10.000, »Pesti Naplo« K 10.000, »Magyarorszag« K 4000, »Pesti Hirlap« K 6000, »Budapesti Hirlap« K 10.000, »Budapester Tagblatt« K 4000, »Neues Pester Journal« K 4000, »Az Orszag« K 2000, »Pester Korrespondenz« K 1000, »Budapest« K 1000, »Neues Politisches Volksblatt« K 1000, »Agramer Zeitung« K 800, »Kivitel Szemle« K 1200, »Alkotmany« K 600, »A Nap« K 5000, »Független Magyarorszag« K 10.000, »Uj Hírek« K 1000.

Haidu ni dobil honorarja.

Žena Haidujeva se je oglašila pri preiskovalnem sodniku ter izjavila, da Haidu od Lengyela ni dobil nikakega honorarja ter da je vest listov, ki so objavili neko pismo Lengyela na Haiduja, kjer Lengyel temu obljubljuje honorar, docela izmišljena. Haidu ni honorarja zahteval in tudi dobil ne, delal je zgolj iz patriotičnih nagibov. — Lengyel je izjavil

po svojih glasilih, da je pismo Lengyela, naslovljeno na Haiduja, ki so ga objavili nekateri budimpeštanski listi, potvorjeno. Lengyel je proti krivcem že vložil tožbo in jih naznanil.

Listi.

Izjava Košutova v zbornici je napravila dober vtis. Le poslanci, ki so ob enem uradniki, so nejevoljni, posebno tisti člani neodvisne stranke, ki so dobili podpore od ministrstva Feyervaryjevega. Da se maščujejo, so takoj raznesli vest, da je tudi »Független Magyarorszag«, katerega glavni urednik je bil Lengyel, dobil od Feyervaryja podporo 10 tisoč kron. Lengyel nato izjavlja, da se je ta podpora brez njegove vednosti izplačala in da je takoj, ko je to izvedel, odločil uredništvo. Pravi, da so zadnji ministrski kabineti milijone denarja na ta ali podobni način izdali.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Sporazum? »Echo de Paris« poroča, da se prefekt senskega okrožja (Pariz) pogaja z zastopnikom pariškega nadškofa glede na sestavo pogodbe, ki zagotavlja brezplačno uporabo cerkv v bogoslužne namene. Pogodba se bo kmalu sklenila in bo veljala za vzor drugim pogodbam. V njej se priznava cerkvena hierarhija in se cerkvi dajo vse potrebne garancije za nemoteno izvrševanje kulta. To pogodbo odobruje tudi Briand.

Zupani. V morbihanskem departementu je 231 županov podpisalo pogodbo z župniki, 10 županov jo je podpisalo v sporazumu z občinskimi svetovi, 32 je vprašalo za svet prefekta, le 5 je ni hotelo podpisati. V grenoblski dijeceji je 139 županov sprejelo pogodbo, 336 še premišljuje, kaj bi, 12 pa je odklonilo.

Proti trem župnikom. Preiskovalni sodnik je zasljal župnike cerkve sv. Avguština, sv. Roka in sv. Petra v Parizu, ki so na podlagi nekaterih spisov, ki so jih našli pri zaplembi arhiva papeževega nuncija Montagninija, obtoženi »huškanja«. Splošno se sodi, da bo preiskava ustavljena.

Senat je sprejel Briandovo postavbo, ki odpravlja dolžnost javljanja političnih shodov.

RUSIJA.

Zmaga opozicije. Stranke opozicije, ki so v moskovski guberniji in v mestu samem pri volitvah volivnih mož dosegle večino, bodo sklenile pri volitvah poslancev za durno medseboj volivni kompromis. Stranke so sledeče: kadeti, progresisti in socialisti. Med kandidati opozicije sta dozdej znana Golovin in Čelnokov.

Obravnava proti Steslju. Kmalu se začne v Peterburgu proces proti generalom Steslju, Focku in Reisu zaradi predaje Port Arthurja. Zaslžani so bili kot priče ženerali Smirnov, Biely, Nikitin in šef zdravnik Subotin. Izpovedali so za Steslja neugodno. Subotin je dejal, da je pred predajo bilo v Port Arturu še 25.000 zdravih vojakov; intendant general Smirnov je izpovedal, da je bilo provianta še za tri mesece, topniška generala Biely in Nikitin sta pa dejala, da so bili topovi v še precej dobrem stanju karče je bilo 14.000, šrapnelov pa tudi 14.000.

PROTIKATOLIŠKE MANIFESTACIJE V RIMU.

(Dopis.)

Rim, 14. febr. Nacionalni odbor za prireditve proticerkvene slavnosti v Rimu 17. t. m. dala strašne priprave. Poslali so na socialistična, republikanska in radikalna društva poldrug meter dolge manifeste, kjer apelirajo na italijanski narod. Program slavnosti je sledeči: Na predvečer slavnosti je ljudski shod v nekem cirkusu, kjer bodo govorili najhujši »protiklerikalci«: Morello, urednik vladne »Tribune«, socialistična poslanca Berenini in Sacchi ter tržaški jud Barzilai. Nedeljo popoldne pa se podajo rimska protikatališka društva z godbo in vihrajočimi zastavami na Campo di Fiori, kjer bodo položili venec na spomenik Giordana Bruna, očeta liberalcev. Potem bodo korakali pred kapitolij, kjer bodo navduševali množico poslanci Ferri, Mirabelli,

in Ferra. Protiklerikalni dijaki se obhoda udeležijo, toda brez vseučiliške zastave. Vlada ima v Rimu konsignirano vse vojaštvo in je naročila župnikom cerkv, mimo katerih bo šla liberalna in socialistična procesija, naj cerkve zapro. Seveda — pred dvjaki svobodne misli cerkve nikakor niso varne. Italijansko katoliško ljudsko društvo bo na dan demonstracije izdalo med ljudstvo brošuro.

DOSEDANJI USPEH VOLITEV NA RUSKEM.

Peterburg, 14. febr. Dozdaj je izvoljenih 5526 volivnih mož za durno, 24% je monarhistov, 15% zmernih, 42% opozicionalcev in 8% nacionalcev.

ANGLEŠKE ŽENE ZA VOLIVNO PRAVICO. OSTUDNI PRIZORI.

London, 14. febr. 800 žena je šlo v sprejeto pred nižjo zbornico ter je hotelo urediti vanjo. Žene je razgnala policija na konjih ter zaprla 30 demonstrantk. Pri drugi demonstraciji je policija zaprla še 16 žen. Prizor je bil ostuden. Ženske so se valjale po blatu, bile po policajih z dežniki ter jih zbadale z iglami. Elegantne dame krvavijo, obleke imajo raztrgane, lase razmršene. Policija, ki se je morala pred zbesnelimi ženskami braniti, je več žena ranila. Naposled, ko vse nič ni izdalo, je policija ženske jela pretepati.

NA BALKANU.

Srbija. Nemški listi poročajo, da je odpor proti sedanjim srbskim gospodarskim politikam vedno večji. Skoro vsak dan hočejo kmetje h kralju, da mu predložijo svoje želje, naj se Srbija sporazume z Avstro-Ogrsko, da se bo mogla izvažati živina.

Makedonija. V Novem Pazaru so vsled iztirjanja davkov izbruhnili nemiri.

ŽELEZNIŠKA STAVKA NA BOLGARSKEM.

Železniška stavka na Bolgarskem je končana. Dne 14. t. m. zjutraj so pričeli zopet delati vsi železničarji.

Volivni boj.

(Iz bistriške okolice na Notranjskem) nam poročajo, da se liberalci prav pridno pripravljajo na prihodnje volitve ter nagovarjajo ljudi, naj gredo na liberalni shod v St. Peter. Tudi po okolici hočejo napraviti več shodov ter ljudem prodajati liberalno modrost, ako jih bodo hoteli poslušati. Toda naši kmetje že dobro poznajo volkove v ovčjih oblekah. Ni so še pozabili časov, ko so jih pestili neusmiljeni liberalni oderuhi. A časi so minili, ko je vaša železna pest tiščala naše rame. Sedaj imamo tudi oster zakon v varstvo svobodnih volitev. Posluževali se bomo tega zakonitega sredstva proti liberalnim muham, ki bodo silile v naše hiše. Liberalcem krinko z obraza, ker so le hinavci nasproti ljudstvu!

(Svobodomiselnih stranke na Dunaju).

Dosedanji zastopnik I. dunajskega volivnega okraja Karol Wrabetz, ki je že 22 let poslanec, ne bo več kandidiral. Jezi ga, ker ni na Dunaju pravih liberalcev; v svojem pismu, ki ga je za slovo napisal svojim volivcem, pravi, da liberalni meščani na Dunaju želijo sporazumeti se s krščanskimi socialisti — to pa da ni značajno. Wrabetz ostane liberalci iz leta 1867. — Svobodomiselni reformni klub je sklenil osnovati svobodomiselni centralni volivni odbor. — Na shod socialno-radikalnega društva so 13. t. m. vdrli krščanski socialisti, ki so hoteli shod razbiti. Policija je nato dva krščanska socialca na podlagi nove volivne postave zaprla.

Izpred sodišča.

Obravnava dr. Robida — dr. Divjak.

Danes se pred okrajnim sodiščem nadaljuje razprava o tožbi dr. Robide proti dr. Divjaku, ker mu je ta v neki vlogi na deželni odbor razne stvari očital. O tem smo že pri prvi obravnavi obširno pisali, zato danes po-

damo le tek današnje obravnave. Sodnik je sodni tajnik gospod Cotman. Dr. Robida zastopa dr. V. Ravnihar, dr. Divjaka, dr. B. Vodušek.

Ob 8. uri zjutraj se prično čitati zapisniki prič, ki so bile zaslišane pri zadnji razpravi, namreč: gg. dr. Štajmer, dr. Ivan Jenko, dr. Zupanc, dr. Stojc, dve usmiljenki, strežaj Fuhrman, obrtnik Schwingshaki, svetnik Ivan Franke, uslužbenci Leopold Puhar, Blaž Lavtar, Giordano itd. Te izjave smo že povodom prve obravnave točno zabeležili.

Dr. Vodušek pravi, da sodnijski zapisnik ni povse točen in zahteva čitanje pripravljenega zapisnika. Končno se po dogovoru celotno čitanje opusti.

Dr. Ravnihar pravi, da v tožbi ne inkriminuje odstavka, da so se bali uslužbenci dr. Robide, ker to ni nič tožljivega ter tako odpade zato dokazovanje po nekaterih dr. Divjakovih pričah. Istotako ne inkriminuje stavekov, da so vsi prisostvovali streljanju, ker tudi to ni nič tožljivega. Lavtar je zadnjič rekel, da je dr. Robida radi »štrihanja« vzrotil in da mu je rekel, naj gre »štrihanje« v njegovo stanovanje. Dotična kopalna soba pa je last deželnega odbora. Dr. Vodušek: Barvanja deželni odbor ni naročil. Dr. Ravnihar: Potrebno je bilo! — Dr. Robida: Sem jaz imel določiti! — Dr. Vodušek: So še hujše stvari v dr. Divjakovi vlogi na dež. odbor, ki jih je danes g. dr. Ravnihar izpustil in jih tudi ne inkriminira.

Oba zagovornika predlagata, naj se prečita disciplinarna akta zoper dr. Robido in akt glede na izstop krojača Mihevc. Oba predloga, glede na izjavo deželnega odbora, da sta akta le za interno uporabo (Nemir.) sodnik odkloni.

Soglasno predlagata oba zagovornika, naj se obrne sodnik do deželnega odbora, da vendarle dovoli čitanje.

Sodnik: »Popoldne! Jaz sem se informiral in sem čul, da ne dovolijo niti, da se akti v tajni seji prečitajo!« — Dr. Ravnihar: Potem se sploh ne more smatrati za dokaz. Jaz ne vidim razloga, da bi se n. pr. niti akt zoper Mihevc ne smel prečitati.

Recepti celega leta se smatrajo kot prečitani.

Dr. Ravnihar: »Saj ne trdimo, da dr. Robida ni johimbina ordiniral, le trdimo, da je bilo to pravilno.« — Dr. Vodušek predlagata, naj se pregledajo tudi oni jedilni listi, ki so sestavljali, predno je dr. Robida doli prišel. — Dr. Divjak: »Posebno iz let 1902 in 1903.« — Dr. Ravnihar: »Predlagam, naj se zaslišijo izvedenci, da se ni nič čez mero bolnikom zapisalo in predlagam, naj se dobi akt o dveh konferencah iz leta 1905, ko so vsi navzgo trije zdravniki konstatirali, da je hrana nezadostna in so vsi trije zdravniki to podpisali.« — Dr. Divjak: »Deželni odbor pa tega ni rešil.« — Klici: »Kot po navadi!« — Dr. Vodušek se protivi predlogu dr. Ravniharja. — Sodnik izjavi, da bo o tem predlogu sklepal pozneje.

Prečita se izjava sestre Erzilije Reberšek, ki izjavlja, da se ne vé spominjati, da bi dr. Robida nagovarjal strežnike k uporabi, ako je pa kaj takega rekla, obžaluje, da je to rekla, ker dr. Robida kaj takega ni nikdar rekel.

Ko omenja dr. Vodušek neke malenkosti radi nekega železa, pravi dr. Robida, da se ne sploča o takih otročarjih razpravljati. — Dr. Vodušek pravi, da si ne pusti tega očitati, sicer bo predlagal, naj se dr. Robida disciplinira.

Izjava dr. Julija Dereanija navaja, da sta imela z dr. Robidom samo enkrat različno mnenje o neki diagnozi, a iz tega ni izhajalo sovraštvo.

Služkinja Frančiška Povir: »Dr. Robida je dobival iz kuhinje usmiljenk vse, kar je za življenje potrebno, meso, mast, zemlje, na druge stvari se ne spominjam. Večkrat je dr. Robida v kuhinji pil tudi v družbi strežaja. Surovo maslo se je dajalo, kolikor so Robido-

kah. Kepe strjene krvi so se držale brade in las. —

Stara mati je pričela govoriti. Ko je pes zaslišal njen glas, je vtihnil.

— Čakaj, čakaj, maščevala te bom, sinko moj, moj ubogi otrok. Spi, spi mirno, maščevan bodeš, čuješ? Tvoja mati ti to obljubljuje! In tvoja mati drži besedo, to ti je znano.

Zopet se je nagnila nad sina in položila na njegova usta svoje mrzle ustnice.

Tiger je znova pričel tuliti, s strašnim glasom, ki je trgal srce.

Tako sta ostala žena in pes do jutra. Drugi dan so pokopali Antona Saverini in kmalu se v Bonifaciu ni več govorilo o njem.

Anton ni imel ne brata, ne kakega drugega sorodnika. Nobenega moškega ni bilo v rodovini, ki bi ga mogel maščevati. Samo stara mati je mislila na maščevanje.

Na nasprotnem koncu bonifaškega zaliva je videla vsak dan od jutra do večera belo točko na obrežju.

Bila je to mala sardinska vas, zavetišče korziških banditov. Sami so stanovali v tem gnezdu in čakali trenutka, ko se morejo zopet vrniti v svojo domovino, ne da bi jih doseglo maščevanje. Tu sem se je zatekel tudi Ravolati; to je bilo znano tudi stari mamici.

Celi dan je sedela sama pri oknu in gledala tja doh, koprneč po maščevanju. Kako bi se maščevala, sama, brez moške pomoči, slaba ženska, tako blizu groba? Toda obljubila je, prislegla ob mrtvem sinu. Ne more pozabiti, mora ga maščevati! Kaj naj stori? Ne more več spati po noči, nikjer nima več miru; premišlja, vzdihla. Pes je dremal ob njenih nogah, včasih dvignil glavo in zalajal v da-

ljavo. Odkar ni imel več gospodarja, je večkrat tako tulil, kakor bi ga hotel poklicati, kakor da je njegova živalska duša tudi ohranila neizbrisliv spomin nani, in se ne more potlačiti.

Neko noč, ko je Tiger zopet pričel tuliti, se je porodila nenadoma neka misel v materini glavi; grozna misel, divja, maščevalna. Premišljala je do jutra. Ob zori je vstala in se podala v cerkev. Pokleknila je pred razpelom in goreče prosila Boga, naj ji pomaga in da zadostnih moči njenemu oslabelemu telesu, da zamore maščevati sina.

Potem se je vrnila.

Na dvorišču je imela staro kad, ki je nabirala kapnico; prevrnila jo je, izpraznila, in jo potem prevrnjeno na stran pritrdila na zemljo s kolci in kamni. Na to kad je potem priklenila Tigra.

Potem je hodila neprenehoma po sobi semtertja in vedno gledala na nasprotni breg. Tam je živel morilec.

Pes je tulil ves dan in vso noč. Zjutraj mu je prinesla starka vode v lončeni skledici: toda ničesar drugega: ne kruha, ne polente.

Se en dan je pretekel. Tiger je spal, iztegnjen po tleh. Tretji dan so se mu oči svetile, dlaka je žila; a zastoni je trgal svojo venigo.

Starka mu še ni dala jesti. Uboga žival je divjala in lajala s hripavim glasom. Še ena noč je potekla.

Drugo jutro pa je šla mati Saverini k sedcu in ga prosila, naj ji da dva otepa slame. Potem je vzela stare cunjje, ki jih je nosil nekoč še njen mož in jih napolnila s slamo, da so bile podobne človeku.

Nato je zabila kolec v zemljo pred Ti-

grovo kadio in privezala nanj tega slamnatega moža, tako, da je stal pokoncu. Na rame mu je pritrdila glavo, ki jo je naredila iz ostankov starega perila.

Pes je zija ves presenečen na tega moža in molčal vzlic svoji strašni lakoti.

Nato je šla starka k mesarju in kupila dolgo krvavo klobaso. Ko je prišla domov, je vžgala ogenj na dvorišču blizu kadi in pekla klobaso. Tiger je blaznel, tulil in se penil in zrl nepremično na klobaso, katere duh mu je šinil v nos.

Ko je bila pečena klobasa, jo je starka pritrdila na vrat svojega slamnatega moža in mu napravila iz nje ovratnik. Nato je odklenila psa.

S strašnim skokom se je vrigel Tiger na slamnatega moža, planil s prednjima tacama na njegove rame in mu pričel trgati vrat. Nato je skočil na tla s kosom svojega plena v gobcu, potem znova planil na vrat, se divje vanj zagrizel, iztrgal nekaj koščekov, pal na tla in zopet naskakoval, dokler ni požrl cele klobase.

Starka je gledala nepremično, bliskajočih se oči ta prizor. Nato je zopet priklenila Tigra, ga pustila stradati dva dni, in potem ponovila to strašno vajo.

V treh mesecih ga je navadila na ta boji, na to kosilo, priborjeno z močjo njegovih zob. Sedaj ga ni več priklepala, temveč ga že z enim samim migljem napadla na slamnatega moža.

Načila ga je trgati vrat in ga požirati, tudi če ni bilo v njem nobene klobase. A zato mu je podarila po napadu.

Če je zapazil Tiger slamnatega moža, se je takoj tresti, se ozrl na svojo gospodinjico, in

že je ta vskriknil. »Primo, in daj mi prst, je naskočil.

• • •

Ko je videla mati Saverini, da je Tiger že dovolj naučen, je šla neko nedeljo zjutraj k spovedi in obhajilu in goreče molila, da ji Bog pomore do maščevanja, kajti Korzom je krvno maščevanje sveta reč. Nato se je preoblekla v starega berača, se pogodila z ribičem in se pustila prepeljati s Tigrom na nasprotni breg.

V svoji platneni malhi je imela velik kos klobase. Tiger se je postil že dva dni. Od časa do časa mu je dala starka povohati klobaso in ga s tem še bolj razdražila.

Dospeli so v Hongosardo. Korzinja se je napravila šepavo. Pri nekem peku je vprašala po stanovanju Nikolaja Ravolati, ki je zopet postal mizar, kar je bil preje. Delal je sam v svoji delavnici.

Starka je odprla vrata in zaklicala:

— Hej! Nikolaj!

Ta se obrne; v tem trenutku spusti starka Tigra in mu zakriči:

— Primo! Primo!

Tiger mu skoči ves zdivjan na vrat. Morilec iztegne roke, ga hoče odbiti, a pade po tleh. V nekoliko sekundah je bil že v zadnjih zdihljeh in bil s petama po tleh. Kmalu se ni več ganil; Tiger pa mu je v cunjah trgal vrat.

Dva soseda, ki sta sedela vsak pred svojo vežo, sta se natančno spominjala, da sta videla priti iz delavnice starega berača s psom, ki je grizel nekaj črnega, kar mu je stavec podaril.

Zvečer se je starka vrnila. Od smrti svojega sina je to noč prvič dobro spala.

vi rabili, mesa nismo dajali vsak dan, pač pa čisto zelenjavo.

Dr. Ravnihar hoče predlagati nekaj predlogov. Sodnik pravi, naj se vsi taki predlogi prihranijo za pozneje, ko bodo vsi zapisniki prečitani.

Sestra Amalija Medved pravi, da se je proti županovi pritožili, koliko da dajo Robidovim, ni pa res, da je rekla, da jih je dr. Robida šikaniral. Sestra pa pravi, da je bil dr. Robida oficijelni zdravnik usmiljenk in pravi še, da je dr. Robida meso in take stvari plačal, da sta Robidova gospa in dr. Robida dajala mnogo darov in da je gospa usilila čisto usmiljenkam denar, dasi so se te začetkoma branile.

Izjava orožnika Janeza Romšaka pravi, da je dr. Robida samo enkrat mu naznanil, ko so lovci streljali v blaznico. To streljanje pa je bilo združeno s smrtno nevarnostjo.

Nato se zapriseže cela vrsta prič iz vevške okolice.

Dr. Ravnihar pravi, da naj se ne zaprisežeta priči Valant in Javkar glede na njuno sovražstvo do zasebnega obtožitelja, oziroma, da se zaprisežeta po zaslišanju. Zagovornik se temu protivi. Ko priči izjavita, da nimata sovražstva in da bosta pričali po pravici, se predlog dr. Ravniharja odkloni.

Zaslišijo se priče.

Župnik Matija Kolar pravi, da je dobil uradno polo od ordinarijata o pijančevanju. Jaz sem jo izpolnil, mislim sem, da je to tajna stvar, potem je pa »Slovenski Narod« pisal to, kar sem jaz o faranah pisal v uradno polo. — Dr. Vodušek: »Čudno, da se je ravno ta uradna pola ohranila in da jo ima zasebni obtožitelj v rokah. Kdo je torej pisal to?« »Slovenski Narod?« Prečita se dotično poročilo v »Slovenskem Narodu«. Župniku Kolarju je blazni Rigele v župnijski pisarni rekel, da on »vse« dela: poročilo o alkoholiznem gibanju dr. Robidapa bo dal ime, ko bo na Dunaju vse to rabil pri konferenci. Verjet je Rigele, ker je Rigele tudi druge reči delal. Bil je Rigele menda plačan uradnik v blaznici. — Dr. Ravnihar: »Ali je tudi to vam Rigele pravil?«

Dr. Vodušek: »Na poli župnika Kolarja je neka kljukca, katere je Rigele napravil na spislih, katere je on reševal.«

Na vprašanje dr. Ravniharja pravi priča, da je bil Rigele jako nemoralen človek, da je bil kot bolnik interniran, imel ga je za izobraženega človeka, ki je v pisarni mnogo delal.

Priča dr. Sterger je slišal, da se mnogo johimbina rabi in se je le čudil, da ga toliko rabijo. Izkušnje pa nima take, da bi vedel, kako je vplival. Čudil se je, ker ni bilo prej to v navadi, Rigele je pričel delati, da se dr. Robide boji, kak drug človek mu pa kaj takega ni nikdar pravil. Rigele je bil alkoholizem propadel človek. Rigele mu je rekel, da je bil uslužbenec Krafft-Ebinga. — Dr. Robida: »Bolnik je bil.« — Priča pravi na dr. Voduškovo vprašanje, da je poznal dr. Rigoletovo pisavo, knjige o alkoholizmu na Kranjskem pa ni bral. — Sodnik: »Potem o tem ne dopustim več vprašanja.«

Deželni uradnik Karol Schweiger: Glede na razdeljevanje denarja v blaznici ne ve ničesar, račun, katere je sestavljal Rigele, so bili v silnem neredu. Dr. Bleiweis je dobival na roko neko zalogo in o tem denariju polagal račun. Bleiweis se je nakazal denar od deželne odb., komu je denar Bleiweis dajal, ne ve, račun, so pa bili zmešani, ker jih je Rigele napravil. Polovica zaslužka se je bolnikom dala, polovica zaslužka je pa ostala v knjigah zapisana, tega zaslužka 25.000 K pa ni v taki meri nihče dobil, ker je bilo vedno premalo denarja. — Dr. Ravnihar: »Za to vsoto je torej deželni odbor bolnike prikradl?« — Dr. Vodušek: »Zakaj je bil pa ravno Rigele kriv zmešnjave v računih?« — Priča: »Rigele je bil kriv zmešnjave. Poznal sem Rigoletovo pisavo.« — Dr. Vodušek predloži denarno knjigo. — Dr. Ravnihar: »Denarne knjige ni dr. Robida nikdar dobil v roke.« — Priča: »Deželni odbor na račun deželnega zaklada oskrbuje bolnike in je menil, da ni krivica, ako ne dobe, ko zapuste bolnico, vsega zaslužka. Denar je dobival dr. Bleiweis, ki je izplačeval, kolikor mu je ostalo denarja.« — Dr. Ravnihar: »Bilo je torej to vse izročeno volji dr. Bleiweisa.«

Dr. Vodušek: »Instrukcija § 8. pravi, da je dolžnost ordinarija, paziti na račune.« — Dotična točka instrukcije se očitoma.

Lekarnar Mayer ne ve o johimbinu ničesar, kakor tudi ne o »Wasserglasu« za hip. — Dr. Vodušek predloži dr. Robidovo naročilo za »Wasserglas«. — Dr. Robida: »To je bil »Wasserglas« za rakete, ki so napravljale po naročilu vodstva.«

Priča vevške tvorniške restavracije pravi, da je bil res dr. Robida parkrat pri njem v gostilni (Smeš), ako je bil pijan, pa ne ve. (Smeš.)

71 let stari oskrbnik deželne bolnišnice gospod Kremžar pravi: »Dr. Robido sem prosil, naj mi da delavcev na razpolago, tudi dr. Bleiweisa, dr. Robida je dejal: »Takih moči nimam.« Dr. Bleiweis je dejal, da se mu čudno zdi, da bi ne bilo takih moči.« — Dr. Ravnihar: »Ali vam je znano, da je deželni odbor sklenil, da se morajo vsi za delo sposobni umobolniki poslati domov.« — Priča: »Ki so za domačo oskrbo sposobni.« — Dr. Divjak: »Le take, ki niso nevarni.« — Dr. Ravnihar: »Nevarni bolniki pa tudi niso za delo izven bolnišnice.«

Dr. Vodušek pravi: »Ali ste mislili, da je imel dr. Robida prav?« (Klici: »Ta je pa kompetent!«) Kremžar: »Jaz sem lajik. Mislim sem, da ima dr. Robida svoje zdravniške na-

zore.« V nadaljnjem zaslišanju izpove priča, da je naloga dr. Bleiweisovala, črtati zdravnikom. — Dr. Ravnihar: »Vodja bi pač moral zaupati zdravnikom.« — Dr. Vodušek: »Kako je to, da so jedilni listi tako prekoračili navadno mero, ali se vam je to kaj čudno zdelo?« — Priča: »Nak!« — Dr. Divjak: Ali veste, da je deželni odbor določil, čez to in to mero se ne sme zapisavati.« (Klici: »In naj bolniki lakote poginejo!«) — Sodnik opetovano zahteva mir. — Sodnik: »Saj tudi drugi odbori tako pišejo!«

Sestra Klotilda ne ve o nobeni izjavi o fiksiranju dr. Robide. Priči včasih ni bilo prav, ako ni vedela, da so sestre dr. Robidi kaj dale. Mogoče je dala nalogo, da se zapirajo shrambe, da ne bi sestra Lucija preveč oblasti imela. Sestra Lucija je bila za vse ljudi dobra, ne samo dr. Robidi. — Dr. Ravnihar: »Ali niste dali naloga, zapirati shrambe, ker je hotela sestra Lucija oddelkom kaj nesti, ne pa radi dr. Robide?« — Sestra: »Res je nosila kruh na oddelke in tudi za živali dr. Robide: kokošim, snam, psom.« — Dr. Robida: »Sme so bile na oddelku.« — Sodnik: »Ali je dr. Divjak tudi kaj dobil?« — Priča: »Tudi nekaj malega.« — Sodnik: »Zakaj pa pri dr. Divjaku ne toliko?« — Priča: »Ker niso toliko rabili!«

Sestra Klotilda: »Jaz nisem dobila nobenega denarja, pač pa je dr. Robida sestre zdravil, dal je dr. Robida večkrat ribe, dve vidri, zato smo pa dale dr. Robidi dvakrat več.« — Dr. Vodušek: »Ali bi moral denar vam v roke priti za jestvine, ako bi se ga kaj dalo?« — Priča: »Meni.« — Dr. Ravnihar: »Ali ni dr. Robidova gospa dajala denarja? Ali vam gospa ni ponujala denarja?« — Priča: »Da, ponujala ga je!« — Sodnik: »Vi pa ga niste hoteli vzeti.« — Priča: »Nikdar nisem hotela vzeti denarja.« — Sodnik: »V drugih bolnišnicah je ravno tako!« — Priča na vprašanje pravi, da za enkrat ve, da je dr. Robida dobil od sester 400 kron za trud. — Dr. Robida: »Tudi dr. Bleiweis je dobival ob novem letu.« Priča pravi, da bo to vedela neka druga sestra.

Dr. Vodušek: »Ali sta smeli sestra Amanda in Lucija brez vašega dovoljenja dajati dr. Robidi?« — Priča: »Rekli smo, če prosijo, naj se jim kar da, kar hočejo; drug drugemu za mujo.« — Dr. Divjak: »Ali vam ni dr. Robida poslal v kuverti denar za kruh, ko je bil že odslovljen?« — Priča: »Da, a jaz nisem hotela vzeti, ker nisem poslala nobenega računa.« — Dr. Ravnihar: »To je popolnoma pravilno. Poslal je še ta denar, ker se mu je očitalo, kar se mu je prej rade volje dalo.« — Dr. Vodušek: »Kaj pa z nekim platnom?« — Dr. Robida: »Platno je poslala neka čifutska tvrdka in ga ni nihče naročil, zato se ga je pustilo ležati.« — Sodnik: »O platno to zadošča.« — Priča pravi, da je dr. Robida res pil s strežajema, koliko časa ne ve, ker gredo sestre spat ob 9. uri. Strežaji so se pri njej pritoževali, da so dr. Robida preveč »strenge«. Tudi Lucija je časih pojamlala. — Dr. Ravnihar: »Ali niste sestre prosile, naj strogo postopa zdravnik z nekaterimi strežaji.« — Priča: »Morda sestra Lucija.« — Dr. Vodušek: »Ali ni rekel dr. Robida, da bo sestro Silvano z žandarmerijo pustil odpeljati?« — Priča: »Res!« — Dr. Ravnihar: »Ali se ni šlo zaradi nekega Jurčičevega spisa, katerega je dr. Stojc dal bolnici čitati, a je sestra knjigo konfiscirala.« — Dr. Divjak: »To je bila zopet druga stvar.« — Priča pravi, da ni dal dr. Robida časih delavcev sestram za dom, ako jih je takrat rabil za veselice.

Dr. Vodušek: »Ali ni dr. Robida spravil proč nekega strežaja, ker je ministriral?« — Priča: »Dr. Robida mu je to prepovedal, strežaju se je to za malo zdelo in je odpovedal službo.« — Dr. Robida: »Naj se zasliši ta strežaj. To ni res.« — Priča: »Tudi drugi so mi to povedali, zato verjamem.«

Sestra Otilija: »Dr. Robida je zadnje leto dvakrat do trikrat vsak teden v kuhinji pil s strežaji.« — Dr. Ravnihar: »To je od 28. februarja l. l. dr. Robida demonstrativno delal, ko se mu je očitalo od deželnega odbora, da se s strežaji vlačil po gostilnah. — Ta izraz spada pod obtožbo. Dr. Robida je demonstriral pred deželnim odborom in vsem svetom, da ni nič sramotnega piti s strežaji.«

Priča sestra Ana Gradšar: »Ko je bil dr. Divjak na dopustu, dr. Robida ni bil vsak dan pri bolnicah drugega razreda. Ako bi bil, bi ona morala to opaziti.« — Sodnik: »Ali ni bil dr. Stojc.« — Priča: »Tega ne vem.« — Dr. Ravnihar: »Ali vi ne hodite nič okoli?« — Priča: »Jaz sem samo pri gospej Doberletovi.« — Dr. Ravnihar: »Pa bolnice tudi okoli hodijo?« — Priča: »Ne morem misliti, da bi hode mene bila vizita, grem samo jaz stran.«

Priča dekla Marija Sinkovec: »Bolnika Giontarzo je poznala. Ta je hodil v kuhinjo za dr. Robido. Dobil je, kar so zahtevali: mleko, meso, kruh.« — Sodnik: »Zakaj je dobil: ali res samo zato, ker so se Rob. bali ali iz prijaznosti?« — Priča: »Ne vem. Morda iz prijaznosti, sestra Klotilda je pa rekla: saj mu moramo dati, mi se ga bojinjo.« — Takoj je zaslišana sestra Klotilda, ki pravi: »Rekla sem: Dajmo, da se mu ne zamerimo. Res smo se ga bali.«

Priča Marija Sinkovec: »Res je dr. Robida pil v kuhinji posebno pogosto letos, za prejšnja leta ne ve, dasi je že osem let na Studencu. Za pse je dr. Robida dobil lepo meso in ga je dobil. To meso bi lahko porabili.« — Sodnik: »Ali je rekel dr. Robida, da hoče meso za pse, ali lepo meso.« — Priča: »Za pse.« — Priča pravi nadalje, da je dobival dr. Robida meso tudi za srne, lisice, ribe. Te živali so bile pa na oddelku. — Dr. Ravnihar:

»V zabavo bolnikom.« — Dr. Vodušek: »Potem bi pa lahko vse živali na oddelke spustil.«

Dr. Tavčar, star 56 let, je zaslišan radi neke dr. Bleiweis- dr. Robidove zadeve. Dr. Bleiweis je proti dr. Robidi obrekoval dr. Tavčarja, da stoji dr. Tavčar pred konkurzom. Gospa dr. Robidova je pravila, da je to povedala njegovi ženi, ki je rekla, da je obljubila, da ohrani to zadevo zase. Ko je dr. Tavčar prijel dr. Bleiweisa, se mu je ta opravičil, da mu je to stvar natvezel Bolčov Pepe, potem pa mu je kmalu na to pokazal neko pismo s podpisom: dr. Tavčar m. p. Dr. Bleiweis je bil razburjen, da mu dr. Tavčar taka pisma piše, potem se je pa izkazalo, da je tisto pismo pisal dr. Robida, kakor je pozneje rekel, za šalo, a dr. Tavčar in dr. Demeter Bleiweis tega pisma nista imela za šalo. Dr. Demeter Bleiweis je grozil celo dr. Tavčarju, da mu pošlje priče, ter se nista z njim še dva meseca pogledala.

Dr. Robida: »To je čisto druga afera.« — Dr. Ravnihar: »Dr. Divjak je trdil v vlogi na deželni odbor, da je dr. Robida napravil neresnične ovadbe proti dr. Bleiweisu. To pa ni nikaka neresnična ovadba.« — Sodnik: »Saj bo zaslišan tudi dr. Demeter Bleiweis.« — Dr. Robida: »V tem slučaju prosim, da se zasliši tudi moja žena.«

Župan Dimnik pravi, da je res dr. Robida pil s strežaji v njegovi gostilni, tudi on je z njimi skupaj pil; pili so pivo, potem vino skupaj, včasih smo ga vsi v glavi imeli. Samo enkrat je bil dr. Robida pri Kuharju pijan ob pol 3. uri zjutraj in sta se skregala, ker je dr. Robida rekel: »Midva sva sicer zdaj prijatelja, a preganjal bi vas do skrajnosti, kakor vsakega klerikaleca.« Kazal je takrat tudi neki revolver. Prof. Franke mu je rekel: »Dr. Robida je lahko ponoči v gostilni, ker ima drug dan pol 25 ur časa.« Priča na vprašanje dr. Robide pojasni, da prva tri leta sploh dr. Robida ni bil v gostilni, pozneje pa semtertja.

Dr. Robida: »Ali se ne spominjate, da sem rekel, da vam ne verjamem, da ste klerikalec in da se samo delate. Dimnik je mesar in daje v zavod.« — Dr. Vodušek: »To je govorjenje za časnike, za »Slovenčev« po.« — Na vprašanje dr. Ravniharjevo izjavi priča, da je dr. Robida vsak dan jemal meso. Dr. Ravnihar: »Kadar ga tu ni dobil, ga je šele dobil v zavodu.« — Dimnik: »Gospa dr. Robidova mi je rekla, da mi lahko škoduje pri mesu, ako ne postrežem z dobrim mesom.« — Dr. Ravnihar: »Dr. Zupanc je pri inspekciji meso zavrgel.« — Dimnik: »To mi je gospa pozneje povedala pri drugi priliki.«

Orožnik Čebular pravi, da mu je za pričo povabilen strežaj Majeršič dejal, ko je hotel priti k orožništvu, da ni bil še kaznovan, potem se je pa dokazalo, da je bil radi telesne poškodbe kaznovan. Čul sem, da je bil včasih pijan. — Dr. Vodušek: »To se tudi drugim ljudem včasih prigodi.«

Anton Kamenšek, strežaj v blaznici, pravi, da se on dr. Robide ni bal, čul je pa, da je dr. Robida dejal neki sestri, da bo tako strežaje fiksiral, da bodo vsak teden druge imeli. To je dejal, ker dr. Robide niso strežaji ubogali in je neki bolnik tako prišel na hodnik. — Bivši kurjač Valant pravi, da se svojih »naprej postavljenih« mora bati, spoštoval je dr. Robido, le enkrat se mu ni odkril, ko je že službo odpovedal. Bolniki so se mu pritoževali, da ne dobe plačila. Enkrat je videl nekega bolnika, ko je skočil iz blaznice. Kruha je res preostajalo, in ta kruh so nosili dr. Robidi za kokoši, druga leta je tudi preostajalo kruha, takrat so ga pa sestre za pomnike porabile. Bolniki so v prejšnjih časih celo preostali kruh v stranišče metali in pa skozi okno. — Sodnik: »Ali ni boljše, da se da kruh živalim, nego v stranišče?«

Dr. Robida ni hotel dati delavcev na razpolago. Dejal je, da niso sposobni. Vrtar je dobil delavce, jaz pa pri kurjavi ne.« — Sodnik: »Na vrtu, kaj ne, je pa dobil vrtar delavce. Na vrtu je drugačno delo. Ali vi veste, za kaj je bolnik sposoben?« — Priča pravi, da je moral druge delavce najeti. — Dr. Ravnihar: »Če je vam pomagal bolnik, je imel ključ v rokah?« — Priča: »Da! Gospod vodja je vedel, da ima bolnik ključ in ni tega nikdar prepovedal.« — Dr. Ravnihar: »Bolnik Koren je imel ključ in bolnik Defranceschi je tako ušel.« — Priča: »Defranceschi je pa plezal preko zidu kot kaka mačka.«

Ivan Podpečan, uslužbenec na Studencu: »Dr. Robida je večkrat dobival kake stvari, tudi sočivje, kumare, ako niso doma imeli. Gospa je petkrat sama na sestrskem, ne deželnem vrtu, vzela brez njegovega vprašanja.« — Dr. Robida: »To niso bili jaz.«

Dr. Vodušek pravi o nekih zabojih za jerebice. — Priča: »Zaboji so se iz sestrskega blaga naredili.« — Dr. Ravnihar: »Jerebice so bile last sester in so se na korist reda gojile.« — Priča: »Dr. Robida je zaboj naročil in rekel, da bo plačal za odpošiljatev srn. Ta je bil sestrski in je bil njemu v korist. Večkrat je take zaboje delal iz sestrskega lesa, za jerebice itd., a ne iz deželnega blaga.« — Dr. Robida: »Dr. Divjak mi je očital, da sem rabil deželno blago.« — Dr. Ravnihar: »Ali veste, ali je sestri načelnici plačal.« — Priča: »Ni plačal.« — Sodnik: »Jaz imam dovolj tega lesa, saj je priča potrdila, da je bil les sestrski in ne deželni.«

Franc Majeršič, bivši strežaj, pravi, da mu je rekla žena dr. Robidova, da je sestra Lucija lahko vse ukradla. Bolniki so bili večkrat več kot po štiri ure zaviti v mrzle rjuhe. Tudi za kazen so bili zaviti. — Sodnik: »Ali vam je to dr. Robida rekel?« — Priča: »Ne!« — Sodnik: »Ali je bil vedno dr. Robida zaven?« — Priča: »Ne!« — Dr. Vodušek: »Ali

ni Fuhrman sam zavil.« — Priča: »Da, ne vem pa, ali je dr. Robida vedel za te slučaje.« — Sodnik: »Saj je Fuhrman to lahko sam naredil. Ali vam je dr. Robida dejal, naj se za kazen zavija.« — Priča: Od dr. Robide ni slišal te besede.

Služaj bolnika Zupanciča, katerega so mrtvega potegnili iz mokrih rjuh, priča potrdi. Zvečer je bil bolnik nemiren, nakar je Ign. Fuhrman dejal, da je dr. Robida rekel, naj se bolnik da v rjuhe. Zjutraj so bolnika iz mokrih rjuh izvili in je bil bolnik mrtev. Ponoči ni slišal bolnika klicati. Mrtvega smo dali na mrvo, pogledat od zdravnikov ni šel nobeden, če so pa zdravniki v mrtvašnici pogledali bolnika, če je Fuhrman stvar naznanil dr. Robidi, ne ve. — Dr. Robida: »Predpis je, da mora bolnik, ako umre, dve uri biti na postelji, zakaj ste ga pa prenesli na mrvo?« — Strežaj molči. — Dr. Vodušek: »Kaj dr. Robida strežaja stavi na odgovor, sebe naj stavi na odgovor!« — Dr. Ravnihar: »Več dr. Robida ne more storiti v takem slučaju, da se na strežaje zanese.«

Martin Žirovec, bivši vrtar, pravi, da je dr. Robidov vrt moral obdelovati z deželnimi delavci, dr. Divjakov vrt pa ne. Zelenjavo je imel dr. Robida na svojem vrtu, le če mu jo je zmanjkalo, jo je dobil od sester.

Priča Oglajnar, bivši strežaj, je prišel k obravnavi s Štajerskega. Bolniki so bili večkrat nad štiri ure zaviti. Pri vizitah ni dr. Robida nikdar rekel, naj se ga prej vpraša, predno se ga zavije v rjuhe. Dejal je: »Kadar je kdo nemiren, naj se zavije v mokre rjuhe.« Tudi deset, dvanaest ur so bili bolniki zaviti v mrzle rjuhe. Da naj se bolnik zavije za kazen, ni dr. Robida nikdar rekel, pa tudi drug ne. Ko je priča enkrat nekemu bolniku rekel, naj se počee, je Pišek rekel, naj se zavije v mrzle rjuhe. Bolnik je nato pričo smrtnonevarno ranil. Ko je bolnik prosil odpusčenja, so ga odvili. On zato misli, da je bil ta bolnik zaviti za kazen.«

Priča je dajal dr. Robidovim živalim iz kuhinje razne stvari, a tudi druge je videl, da so srnam nosili svež kruh. Naj mu nosi je rekla sestra Lucija ali dr. Robidova. Do polnoči je dr. Robida lansko leto večkrat v kuhinji pil, a so bili mirni. Na oddelku je tudi prej ko se je bilo dr. Robide ostajalo mnogo kruha, a ne toliko. Lot sedaj, Najbrž so sedaj toliko kosov odrezali, da bi kokošim več ostalo. To je slišal priča od drugih oddelkov. Sodnik: Z oddelka, kjer je bil zdravnik dr. Divjak? Ali so bili ti strežaji jezni na dr. Robida? Priča: »Da!« Dr. Vodušek: »Ali je res dr. Robida nekega strežaja kaznoval s pet gld.« Sodnik: »Zakaj?« Priča: »Ker se je strežaj z nekim bolnikom tepel.« Sodnik: »Ali ni bilo to prav, da se ga kaznuje?« Priča: »Ne.« Sodnik: »Naj se zapíše, da se priči taka kazen ne zdi pravilna.« Priča: »Maren mi je dejal, da mu je Pišek pravil, da so petak, ki ga je oni strežaj plačal za kazen zapili. Če je bil dr. Robida poleg ne ve, slišal je le govoriti. Dr. Vodušek predloži oster držaj od mlete. Priča pravi, da so take držaje vedno imeli v bolnici. Sedaj imajo drugačne. Dr. Robida hoče pojasniti stvar o denarnih zadevah, a dr. Vodušek kliče, da je tako pojasnilo le za časnike. Dr. Ravnihar kliče: »Pojasnit se mora!« Sodnik določi da se to zgodi pozneje.

Zidar Pezdur podomače Katarinček izpove, da dr. Robida razum vrtarju ni dal nobenemu delavcev. Dr. Robida je rekel, da bolnega človeka ne more dati za delo, dr. Divjak mu je pa dal bolnike. Plankar tvorniški delavec izpove, da je videl dr. Robida trikrat v enem tednu s trežajem pri Kalinšku, o pijančevanju pa nič ne ve. Priča Cerar Franc se ne zasliši, ker je bil sam bolan. Priče gostilničarji: Avgustin Kuhar, Kalinšek, Rekar, Pregelj, tudi ne vedo nič o pijančevanju in slišali so to le govoriti.

Priča Katarina Lenarčič, je bila dekla pri dr. Divjaku. Pri portirju je dejala nekoč, ko je dr. Robida nekega bolnika Čeca dal iz bolnice: »Tega Robideža bo Bog še kaznoval.« Ako je takrat dr. Robida spal ne ve. Dr. Robida jo je tožil, pa je bila oproščena, ker se ni moglo dokazati, da bi bilo to uradno razžaljenje.

Priče Jauker uslužbenca blaznice sodnik noče zaslišati, češ, da je priča vinjen. Priča: »Imam samo tak obraz, še kapljice danes nisem poskusil.« Nato je Jauker zaslišan in pravi: »Mogoče da so se drugi bali doktorja, jaz ne. Bolniki niso dobivali vsega zaslužka. Strežaj Pišek mu je pravil, da gre denar za muziko, on pa mu je dejal: »Namestu da bi bolniki za muziko plačevali, kupite jim raje prate in vina, to bo boljše zanje. (Veselost.) Časih se je zadnji dve leti neslo kokošim toliko kruha, da je bilo v eni korbi po 30 kosov. Bolniki bi pozneje radi kruh jedli in so ga spravili, in so jim kmalu po obedu kruh pobrali. Kruha je bilo toliko da so jedle ribe in podgane. Enkrat mi je rekel dr. Robida, da bi bil jaz takoj spoden, ako bi on imel to moč. Sestra Lucija, gospa Robidova in Robida so se mi nato zasmejali, ker so ti držali skupaj kot štrik.« Lucija je nosila bolnikom piške, masla, »pancelne« smo jedli. (Veselost.) Videl sem, da se je meso in drugo nosilo dr. Robidi, če je pa plačal ne vem. Na sveti večer smo v kuhinji pili in smo bili vsi »kavke«. Dr. Robida je nekega bolnika »ošpil« za en goldinar in je za ta goldinar plačal pijačo sebi in Pišku.

Nato je sodnik prekinil obravnavo. Obravnavo se nadaljuje danes ob 4. uri popoldne.

Pri obravnavi je bil navzočen tudi dež. odbornik gospod grof Barbo, ki je ves čas pazno sledil razpravi. Navzočen je bil tudi naslednik g. dr. Robide na Studencu g. dr. Goestel. Pa ne, da bi bila danes blaznica brez zdravnika?

Štajerske novice.

Š **Čitalnica v Slovenjem gradu** priredi v nedeljo, dne 24. februarja v Narodnem Domu Gregorčičovo slavnost. Vspored: 1. Nazaj v planinski raj. Mešani zbor. A. Nedved. 2. Naša zvezda. Moški zbor. J. Aljaž. 3. Slavnostni govor. 4. Zaostali ptič. Mešani zbor. J. Aljaž. 5. V mraku. Mešani zbor. H. V. Vogrič. 6. Olike. Deklamacija. 7. Domovini. Mešani zbor. J. Aljaž. 8. Na Bregu. Moški zbor. J. Aljaž. 9. Jeftjeva prisega. Deklamacija. 10. Oj zemlja širna. Mešani zbor. J. Aljaž. 11. Soči. Moški zbor. J. Aljaž. 12. Ne zvenj mi. Mešani zbor. J. Aljaž. 13. Ne tožim. Mešani zbor. J. Aljaž. 14. Pogled v nedolžno oko. Moški zbor. H. Sattner. 15. Oj z Bogom, ti planinski svet. Mešani zbor. J. Aljaž. Čisti dobicek je namenjen za Gregorčičev spomenik. Vstopnina 40 vinarjev. Začetek ob polu 4. uri popoldne.

Š **Poneveril** je 27-letni advokatski uradnik Rudolf Vuk 25. septembra 1906 200 K, katere mu je izročil kmet v ptujski okolici, Anton Mir, s prošnjo, naj jih deponira zanj v ljutomerski posojilnici. Vuk je denar porabil sam zase in bil zato te dni obsojen na šest mesecev težke ječe.

Š **Imenik štajerske kapucinske provincije 1907.** Dobili smo v roke imenik štajerske kapucinske provincije, iz katerega posnamemo, da ima provincija 13 samostanov, 2 hospica, 75 duhovnikov, 6 klerikov, 3 kler. novince, 60 bratov laikov, 4 laiki. novince; skupno 148 redovnikov. Provincija ima samostane v petih škofijah in sicer: 2 na Kranjskem, v Škofiji Loki in v Krškem; 2 na Goriškem, v Gorici in v Sv. Križu; 2 na Koroškem, v Celovcu in v Wolfsbergu; enega v lavantinski škofiji v Celju; 6 v sekovski škofiji in sicer: v Schwanbergu, kjer je novicijat, v Lipnici, Hartbergu, Muravi, Knittelfeldu in Irdningu; 2 hospica v Gradcu in Mettersdorfu. Duhovniki delujejo v spovednici, tudi kot kateheti, — največkrat pa pomagajo posvetnim duhovnikom v dušnem pastirstvu. Sedanji provincijal je P. Donat Zupančič iz Št. Vida na Dolenjskem in biva v Celju na Štajerskem.

Š **Dr. Kukovec in dr. Korošec.** Iz Savinjske doline se nam piše: V Zalcu se je hudoval gospod dr. Kukovec nad dr. Korošcem, češ, da se neupravičeno vtika v vodstvo. Da, to vas boli, liberalna gospoda »narodne stranke«. Spominjajte se vendar, koliko glasov je imel dr. Korošec znameniti dan volitve, peti kuriji, ko je Rebek ponosno »govoril«: Ljudski glas božji glas. Primerjajte, »gor opo« glasov za Rebeke in za Vračkota z onim »dr. Korošca in presodite pravico, ali ni dobil takrat dr. Korošec od 17 slovenskih okrajev pravico do vodstva? Dobro tudi veste, če le hočete, da si je dr. Korošec v zbornici v kratkem času izvojeval priznanje pri parlamentarcih. Slovenska stranka je pridobila z njim na ugledu. Ali upate, gospod dr. Kukovec, da bi štajerski Slovenci v državni zbornici imeli toliko ugleda, če bi vi pripeljali v zbornico za svoje tovariše naše zastopnike: Kristjana, Zdolška na Ponikvi, Rebeke, Kuneja, Roša, nemara Armina Gradišnika in še šestega kogarkoli? Vsekako bi imeli vi kot voditelj na trobojnici napis: Več nemščine! Sedmerico s tem napisom bi veselo pozdravljali vsi Nemci, kateri želijo most do Adrije napraviti čez slovensko zemljo. Tužna nam majka slovenska!

Š **Čadramski načelnik šolskega sveta** nemški Anton Obrul po domače Hudiček je na pust pustne šeme z volji vozaril po Čadramu in Oplotnici, kjer so seveda tudi popivali in peli. Mladina je pač zijala, a ni se vzgledovala.

Š **Plesni venček »Slovenskega trgovskega društva v Celju«** dne 2. februarja vspel je prideditvev in nikakor ne bi nadlegovali cenj. čitateljev z daljšim poročilom, ako nam ne bi bilo na tem, seznaniti tudi širši slovenski svet o namenu te priveditve. Dasi nam je bilo na tem, privediti slav. slovenskemu občinstvu nepriljeno zabavo, vodila nas je tudi misel, kako najti vir dohodkov v prid zakladu prepotrebne »Trgovske bolnišnice in podporne blaginje za Spodnje Štajersko«, katere ustanovitev si je stavilo slov. trgovsko društvo v Celju kot nalogo. V ta namen so se razposlala razun običajnih vabil, vsem večjim slovenskim trgovcem na Spodnjem Štajerskem vabilna pisma v obilnem številu s prošnjo, da jih gg. trgovci podpišejo in razpošljejo vsem svojim večjim zalagateljem, kar je imelo nepričakovano povolen uspeh. Gospodje trgovci so na ta način pripomogli, bodisi, da so dotični zalagatelji sami nakazali prispevke društvu ali pa po gg. trgovcih, za kar jim bodi najtoplejša hvala. — Vstopnina vsteržij preplačila 509 K 2 vin., dohodki 1220 K 67 vin., skupno 1729 K 69 vin., odštevši stroške 544 kron 80 vin. — toraj znaša skupni čisti dobicek 1185 kron 19 v. v prid zakladu za ustanovitev »Trgovske bol. in podporne blaginje«. Obisk je bil jako dober, posebno nas je prijetno presenetilo obilno število cenj. zunanjih gostov; v lepem številu bil je zastopan »Slov. trgovski klub iz Maribora«, dočim nas je počastilo »Trgovsko društvo Merkur iz Ljubljane« po svojih zastopnikih. Z ozirom na dobrodelen namen skušalo se je stroške zmanjšati in je zaradi tega izostala tudi vsaka nepotrebna dekoracija in se nam naj to nikakor ne šteje v zlo. Zabava bila je tem neprilnejša. Plesalo je prvi dve četvrtki okoli 70 parov, četrto pa še vedno okoli 40 parov. S to priveditvijo pokazalo se je jasno, kaj je mogoče storiti z združenimi močmi in društvo izvršuje tem potom prijetno dolžnost, ako izreka vsem kakor vsakemu posebej, ki je na ta ali na oni način, bodisi z obiskom, preplačilom itd. pomagal pospeševati naš za vse slovensko trgovstvo blagi namen. Na veselo svidenje zopet ob enaki priveditvi!

Š **Padeškvirh.** Tu je umrl posestnik Janez Sadek, bivši župan. Mož bil je značaj v obziru

verskem in dosledno torej tudi v narodnem. Kdor izmed sosedov je le mogel, vsled tega se nas je zbral razumno obilo število, da smo vrlomu gospodarju posodili pot do hladnega groba blizu cerkve sv. Kunigunde na Pohorju. V svojem govoru ga je gospod župnik Selih zaslužno slikal kot vzor kristjana. Blagi duši svetila večna luč!

Š **Svarilo.** Tudi po Štajerskem se je klatil neki judovski agent za tvrdo Stempel & Comp. v Lipskem. Opeharil je marsikaterega duhovnika pa tudi precej boljših svetnih ljudi. Povrh jim še grozi s tožbami in jim jih tudi naveši. Z vsakim vsiljivim agentom le brž naprej, naprej.

Š **Konjice.** Zdaj od tod vodi cesta v Oplotnico po dolgem ovinku. Tamošnji občani pa so si poželili pot krajšo. In te dni se je njihova želja približala začetku konca. Meseca marca bodo namreč zemljemerci zmerili prostor mimo cerkve pri Sv. Barbari za okrajno in boli kratko cesto iz Oplotnice v Konjice.

Š **Porotne obravnave v Mariboru** se prično dne 4. marca.

Koroške novice.

k **Iz zapora je pobegnil** 13. t. m. zvečer v Beljaku neki bavarski podanik Gabler, katerega bi morali drugi dan prepeljati v Monakovo, ker je sodnijsko zasledovan radi tatvine. Všel je na ta način, da je v občinskem zaporu prodril z nekim orodjem zid. Zvečer je še po pobegu popival v nekaterih gostilnah v Beljaku, ko so ga že varnostni organi povsodi po mestu iskali. Veselil se pa ni dolgo časa prostosti. Včeraj ga je neki službe prosti stražnik, kateri je bil pri pogrebu v Lipi, zapazil v tem kraju ter ga aretirjal in v Beljak nazaj pripeljal. Po popisu je imenovani tiček zelo nevaren tujemu imetu.

k **Zalostna socialna slika.** Dne 13. t. m. popoldne je neka popolnoma pijana ženska kolovratila po Novem trgu v Celovcu. Imela je steklenico žganja ter vabila otroke k sebi. Čudno pri tem je pa bilo, da ravno ob tem času ni bilo nobenega stražnika na mestu, ker Novi trg je v sredini mesta in o popoldanskem času največ obiskovan od boljših krogov. Ko bi se kaj takega prigodilo v slovenskem mestu, bi kmalu vsi nemški časopisi kazali in pisali, kakšni so Slovenci.

k **Desno roko** je železniški voz zmečkal 14. t. m. dopoldne na južnem kolodvoru v Beljaku premikaču Ortnjeru. Ponesrečencu je pri premikanju vozov izpodrsnilo na ledenih tleh, da je padel na šino ravno ko je voz pridrjal.

Dnevne novice.

+ **Zmaga S. L. S. pri občinskih volitvah v Št. Petru na Krasu** dne 14. t. m. je bila nad vse sijajna. V podobnih in v III. in II. razredu so popolnoma zmaznili liberalci. V I. razredu je moral odločevati žreb, ki je skuhal — vleklo se je iz lonca — liberalcem 5 mož, nam pa 2. Našlih je v odboru 19 — nasprotnikov 5. Zavednost so moške pokazali, da so se res v izvanrednem številu udeležili volitve. V tretjem razredu je bilo volilcev čez 300, v drugem pa se je udeležilo od 91 volilcev — 70.

+ **Avstrijska Leonova družba na Dunaju** je priredila v ponedeljek, dne 11. svečana t. l. podučno predavanje. Vč. g. profesor dr. Josip Gruden je predaval na podlagi dosedaj nepoznatih listin iz nadškofijske arhiva v Vidnu o predzgodovini ustanovitve ljubljanske škofije. — Benečani so leta 1420 osvojili Furlanijo in pregnali patrijarha Ludovika III. vojvodo Teck iz dežele. Papež Evgen IV. je bil naklonjen Benečanom. Zato je priznal cesar Friderik III. od cerkvenega zbora v Bazelu imenovana protipatrijarha Aleksandra vojvodo Mazovijskega (1439-1444) in Lavrencija pl. Lichtenberga (1444-1446). Obadva protipatrijarha je nadomestoval v avstrijskem delu oglejskega patrijarhata v Ljubljani bivajoči pičanski škof Martin. Papež Evgen IV. je leta 1445 izobčil protipatrijarha Lavrencija in vse njegove privrženice. Duhovščina in ljudstvo tudi nato niso priznali pravega patrijarha. Ko se je leta 1446 cesar Friderik III. pobotal s papežem in je Lavrencij Lichtenberg umrl, je patrijarh Ludovik III. Scarampa-Mezzarota imenoval škofa Martina za svojega namestnika v avstrijskem delu patrijarhata. Škof Martin je sklical 9. junija 1447 škofijsko sinodo v Ljubljano. Kasneje se je zopet sprl s patrijarhom in papežem. Umrl je izobčen v Ljubljani leta 1456. Od leta 1452 nadalje je zastopal avstrijske koristi škof Aeneas Silvius Piccolomini. Bival je od leta 1452—1455 kot papežev poslanec (legatus a latere) v Gradcu. Kot tak je izvrševal tudi duhovsko jurisdikcijo v avstrijskem delu patrijarhata. Leta 1455 je postal kardinal. V Rimu je brez uspeha posredoval za ustanovitev ljubljanske škofije. Kot papež Pij II. (1458-1464) je leta 1460 dovolil cesarju Frideriku III., da sme nadzorovati vse cerkve in samostane na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, leta 1462 je pa ustanovil novo škofijo v Ljubljani. Ta škofija je imela namen, varovati koristi Habsburžanov na jugu nasproti beneški ljudovladi in z njo združenim patrijarhom. Zgodovina kaže, da so v tem smislu delovali tudi ljubljanski škofje. — Navzroče občinstvo je živahno odobravalo zanimivo predavanje. Predsednik g. sekcijski svetnik dr. Scheinpflug se je zahvalil g. predavatelju ter naglašal, da je ta odlomek iz cerkvene zgodovine kranjske posebno pomenljiv, ker kaže, kako je že takrat bil na jugu razvit državljanski čut za celokupnost Avstrije.

+ **Bolezen dr. Luegerjeva.** Včeraj se je nekoliko izboljšalo dr. Luegerjevo zdravstveno stanje. A njegov zdravstveni položaj je še vedno resen. Kljub prepovedi zdravnikov so dopustili v sredo k dr. Luegerju obiske, ki pa

bolnega dunajskega župana niso razburili. Bolni župan je pa tudi preslab in preveč apatičen, da bi govoril z obiskovalci. Njegova apatija je v zvezi s premalo hrano. Tri dni sem je pil le nekaj žlic mleka ali pa juhe. Nevoljno je odklonil ponujana, mu jajca in meso. Dr. Lueger je slab, hujša, je malo. Včeraj zvečer so se posvetovali pri dr. Luegerju zdravniki. Navzoč je bil tudi dvorni svetnik Neusser. Izdali so sledeče obvestilo: Subjektivno stanje in bolnikove moči so boljše. Temperatura se je znižala na 38 stopinj. Je malo.

+ **Proti organizaciji c. kr. finančne straže.** Bivšemu finančnemu nadpazniku Jožefu Gottfriedu je prepovedalo ministrstvo za notranje zadeve ustanovitev »Osrednje zveze avstrijskih finančnih uslužbencev«, ker bi po ustanovitvi trpela disciplina in se organizacija ne more trpeti, ker postane lahko nevarna državi. Proti ministrskemu odloku se je pritožil ustanovitelj na državno sodišče, ki je pa odklonilo pritožbo z utemeljitvijo, da se tako društvo ne strinja s položajem, ki ga imajo finančni stražniki, kot člani oborožene straže.

+ **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnji izvanredni občni zbor vrši se v torek, dne 26. t. m. ob pol osmi uri zvečer v salonu restavracije »pri Roži«. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora in poročilo odbora. — 2. Razdelitev dr. Löschner-Maderjeve ustanove. — 3. Predlog odbora o prenehanju pravil. — 4. Samostalni predlogi članov. — V Ljubljani, dne 12. februarja 1907. Dr. Stanko Sterger, t. č. predsednik.

+ **Glavne počitnice na srednjih šolah** ostanejo vsaj to šolsko leto še neizpremenjene in bodo trajale od 15. julija do 15. septembra.

— **Penarejalci denarja v Šiški prijeti.** Danes so v Šiški v prvem nadstropju hiše gostine Štirn nasproti Juvandčiča štirje orožniki prišli ponarejalce petkronskega denarja: nekega Zlebnika, njegovo soprogo in še nekega drugega moža, ki je ondi stanoval. 5 Zlebnikovih otrok je sedaj brez očeta in matere.

— **Štrajk v Trstu.** Tu štrajka loesni delavci, ker se jim niso povišale plače.

— **Poveljstvo 8. infanterijske divizije** bo spomladi prestavljeno iz Inomosta v Trident.

— **Zanimivo predavanje.** Kakor se nam poroča, je v sredo 13. t. m. v dunajskem avtopološkem društvu predaval gospod dr. Niko Zupančič o Ilirih, Srbih in Grkih. Predavanju je prisostovalo mnogo učenjakov. Predavanje je radi nekaterih novih teorij vzbudilo med strokovnjaki veliko zanimanje.

— **Čegav je denar?** Okrožnica c. kr. poštnohranilničnega urada na Dunaju naznanja, da so tam dne 27. decembra med priposlavljam našli desetkronski papir, pa ne morejo zvedeti, čegav je denar.

— **O Gregorčičevem večeru,** ki ga je dné 3. t. m. priredilo društvo »Kranj« v Kranju, je »Slovenec« deloma že poročal. Najlepša točka celega večera je bilo brez dvoma predavanje g. gimn. profesorja Ivana Grafenauerja. Pod vtisom tega izredno lepega govora smo slavili našega pesnika. Življenje pesnikovo nima nič nenavadnega; a silno zanimivo postane, ako opazujemo — k čemer nas je vodil g. govornik — kakšen je bil Gregorčič v »Glasnikovi« dobi, kakšen potem v dobi Stritarja-Zorina, in kako se je slednjič osamosvojil ter dovršil svoje delo kot Job-Jeremija. Gosp. govornik nam je zlasti iz prvih dveh dob odkril toliko lepega, zanimivega in novega, da govor lahko imenujemo eposalen, kar se tiče študij o Gregorčiču. Kakor čujemo, ga bo g. profesor izročil družbi sv. Mohorja. Izvrstno! — Prav pohvaliti moramo tudi neutrudni pevski zbor, kakor tudi gg. in gospodične, ki so nas razveselile z deklamacijami, godbo in igro. Vlado je splošno navdušenje.

— **C. kr. poštno-hranilnični urad na Dunaji** je te dni razposlal okrožnico z računom za mesec januarij. Naš list iz doposlanih nam okrožnic povzema to, kar mislimo, da bi zanimalo splošno. Sedaj isti v uradnem delu na prvem mestu priobčuje, da od dne 1. februarja letos lahko potom poštne hranilnice dobiš vsako izplačilo, katero imaš pravico dobivati na Dunaju pri finančnem deželnem ravnateljstvu, pri finančni prokuraturi, pri finančnem okr. ravnateljstvu, pri okrajnih glavarstvih. Določba šteje devet odstavkov. To okrožnico bo zanimalcem rad v svrhu vpogleda posodil vsak poštni urad. Uradniki, penzionisti, stpendisti itd. bodo torej zanaprej denar dobivali na najbližji pošti. Več iz okrožnice priobčimo v posebnih črticah.

— **Novomeški trški reditelj** je jako vljuden in plemenit mož. On skrbi za red na mestnem trgu, ob ponedeljkih lastnoročno prenaša pletenice okoli žensk. Ako mu preostaja časa, gre tudi preko mosta v Kandijo na sejmišče, da skrbi za red. Ako so mu slučajno na poti ženske, jih odganja, češ: »Mica, Jera, Neža, poberi se v stran!« Treba pa ga bode le enkrat vprašati, kdo mu je dal dovoljenje, da hodi v tujo občino delat red.

— **Iz novomeške okolice** nam piše posestnik: Davki morajo biti, ker brez davkov je nemogoča redna uprava dežele in države. Vendar pa menda malokdo s posebnim veseljem plačuje davke, osobito če vedno rasto. Ako pa so še gg. davčni uradniki sitni, neprijazni z davkoplačevalci, ako jim brez potrebe delajo pota itd., potem pa sploh ni čudno, če se slišijo pritožbe iz občinstva. Tudi mi v novomeški okolici smo dolgo potrpeti s sitnostjo in nestrpnostjo nekega gospoda pri glavni davkariji. Kar pa je preveč, je le preveč. Čemu povzročate ljudem iz daljnih vasi nepotrebna pota in stroške? Ali je neznosna odurnost priporočilo za višje mesto? Mi sodimo, da ne.

— **Belokranjska železnica.** Iz črnomaljskega okraja se nam piše: Vemo, da nam te vrstice ne bodo Bog vé kaj koristile, ali vendar naj gredo v svet. Njih namen je namreč ta-le: »Obračamo se do dopisnikov okolu

»Slovenskega Naroda« z neko željo in zahvalo. In ker je vsakega taktnega človeka dolžnost, da se najprej zahvali, naj stoji na prvem mestu naša zahvala. Hvaležni pa moremo biti le, če smo spoznali jedro tega, za kar se zahvaljujemo. In tako se glasi naša zahvala omenjenim gospodom: Hvala vam lepa za vašo »muhte-teorijo«! »Muhte« pomeni namreč pri nas toliko, kolikor brez truda, brez napora. Brez napora nam bodo namreč »Narodovci« »potegnili« železnico čez Belokrajinu do Dalmacije kar — v svojem uredništvu. In z našo zahvalo naj se veže še naša želja: Mnogo uspeha vaši teoriji in — mnogo doslednosti. Ni namreč treba, da bi hodili po Belokrajinu, po Hrvaškem, po Dalmaciji, ni treba letati okolu vlade, okolu ministrov, ni treba nobenega denarja — niti državnega, niti privatnega — »Narodovci« so že a priori nasprotniki »mastnih plač« — ni treba nobenega koraka. Samo one je treba pobijati, ki so proti tej teoriji in jim metati polena pred noge. Belokranjci nimamo tedaj tudi vzroka — recimo pri prihodnjih volitvah voliti kakšnega »Narodovega« poslanca, ker nismo takšni »befangene Geister« (kakor imenuje g. Šetina one, ki niso privrženci »Svobodne misli«), da bi ne spoznali te doslednosti njih »muhte«-teorije.

— **Izpod Grintovca.** Učitelj v Cerkljah, g. Jos. Lapajne, se je pred kratkim pritožil na c. kr. okrajno glavarstvo, češ, da mu županstvo ni hotelo pokazati računov, ker je prišel izven uradnih ur. Iz pritožbe izpišemo en sam odstavek: »Sklicuje (!) se na javni oglas, podpisani posvaré (sic!) župana pred nasledki, ki lahko nastanejo po takim nezakonitem ravnanju.« Tako! G. Lapajnetu najprvo svetujemo, naj se nauči slovensko slovnico, preden zapíše učencem nezadostno. S pritožbo sploh pa je g. Lapajne pokazal, da bi mogel prevzeti službo okrajnega nadzornika v Kranju, ki je ravno prazna.

— **Poštna pošiljatev.** Neki trgovec na Dolenjskem nam piše: Dne 21. julija minolega leta sem dobil iz Ljubljane naročeno južno sadje popolnoma pokvarjeno. Pritožil sem se na slavno poštno ravnateljstvo, ki mi je po večmesečni preiskavi odgovorilo dne 19. jan. t. l. to-le: »Ozirom na pritožbo z dne 26. julija 1906 ... se obveščate, da se navzlec poizvedbam ni moglo dognati, kateri poštni uslužbenec je zakrivil omenjeno zakasnitev. Povrnitev škode za pokvarjeno pošiljatev pa se vam ne more dovoliti, ker poštna uprava ne prevzame odgovornosti za pošiljatev, ki so podvržene hitri pokvari in gnilobi.« Tako odgovor. Ravnateljstvo torej prizna krivdo poštnega uslužbenca, a znatno škodo pa moram le jaz trpeti. Dvomim, ali je to pravilno. Le oglejte si, s kako silo butajo večkrat take pošiljatev v železnične in poštne vozove.

— **V Rovtjah** nad Logatcem je, kakor se nam poroča, sicer mnogo snega, vendar pa so Rovtjarji jako živahni tudi v sredi zime. »Planinski glas« v Rovtjah navzlec hudi zimi ni zmrazil, ampak se poživil ter priredil jako lepo veselico z igro, petjem in godbo. Hvala vsem prijateljem poštene zabave!

— **Žganjar v plamenu.** Na Rečici pri Bledu je šel 1. t. m. Anton Burja ml. v Arhovo gostilno in kupil tam pol litra žganja, katerega je hotel vzeti seboj. Ker pa je bil že od žganja pijan, je steklenico strl in »božja kapljica« se mu je razlila po obleki. Da bi nudil sopicem nekaj zabave, je užgal dotičen kos s špiritom prepojene obleke. Hipoma je bil ves v plamenu in je sedaj opečen od nog do glave.

— **Drzni napad v Trstu.** V Trstu je napadel neznane na cesti delavko Emilijo Partegno ter ji iztrgal iz ušes uhan v vrednosti 80 kron. Uho delavke je močno kravalo. Sumijo, da je napadalec 15letni ključavničarski učenec Roman Ussai, katerega je policija prijala.

— **Nagla smrt.** V Trstu je umrl nagle smrti delavec Jožef Zivic.

— **Tovariši tovarišu v spomin.** Piše nam deželni dacar z dežele: Pisarniški uradnik pri nadzorništvu deželne naklade gospod Fr. Ahčin je po daljši bolezni umrl minoli petek. Pokojnik je bil priljubljen pri svojih tovariših in pri občinstvu. Dokaz temu je bil tudi lepi sprevod zadnje nedelje. Pogreba so se udeležili g. nadzornik z dvema gospodoma deželnima uradnikoma, mnogo ljudstva, pa tudi precejšnje število pokojnikovih tovarišev, ki so tudi iz daljnih krajev prihitali tovarišu izkazati udanost in ga spremlili na zadnji poti. Nadzorništvo, tovariši in družina so položili na krsto lepe vence s primernimi napisi. Počivaj v miru!

— **Majhen spomin na pesnika Gregorčiča.** Ko sem bil l. 1888 v službi v Logatcu, sem imel priliko priti v dotiko s pesnikom Gregorčičem, ki je tedaj obiskoval notarja g. Gruntarja. Niegov nastop je naredil name najbolj vtis. Posebno sem bil opozorjen, da je pesnik tako lepo in vsespodobno maseval; videl sem malo duhovnikov, ki bi tako decentno masevali kakor Gregorčič. Sploh je bilo vse njegovo vedenje skromno in prikupljivo. — Na hodniku gorenje-logaške šole je napis v vezani besedi; one verze je zložil Gregorčič.

Gospodarstvo.

g **Praščija reja.** Z Gorenjskega nam piše napreden posestnik: Praščija reja je pri nas še jako zanemarljena. Temu pa niso v prvi vrsti kmetje krivi, ampak drugi krogi. Da izboljšamo to velevažno panogo našega gospodarstva, treba je po deželi ustanoviti več postaj za mrjasce najboljših plemen. Te postaje bi se izročile vzglednim posestnikom, ki bi morali dobiti tudi primerne podpore. S praščierejo je namreč več opravila, ko z govedorejo. Določiti bi se morala gotova taksa za spuščanje in sploh urediti ta stvar po pravih umne živinorej. Tudi proti praščijim boleznim bi se

morala ukreniti vsa varstvena sredstva. Kako primanjkuje primernih mrljasev, kaže dejstvo, da so lani k nam gonili po pet in več ur daleč, celo od Ljubljane. To pač dokazuje, kako je še zanemarljiva prasičja reja, dasi vsi radi jedo klobase in obirajo gnjati.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je v tukajšnjem uršulinskem samostanu danes ob 1. uri ponoči častita M. Antonija Murgel, prefektinja tega samostana. Pogreb bo jutri popoldne ob pol 3. uri. Pokojnica je bila ljubljanskemu širšemu občinstvu znana po svojih delih in vrlinah, pa tudi izven Ljubljane poznata pri nebrojnih bivših gojenkah ljubljanskega samostana. Naj v miru počiva!

Ij Razmere v prisilni delavnici. »Slovenčeva« notica o izvoščku brez številke in svetilke iz prisilne delavnice in pa o nujnosti skrajšanje službene dobe paznikov, je imela posledico, da je ravnatelj sklical paznike in jim rekel: Če besede grofa Barbota niso pomagale, potem ni nič. Pripovedoval je o neki deputaciji, ki je bila v tej zadevi pri vladi in je izjavil, da je odklonilo ministrstvo vsako prostost in skrajšanje službene dobe paznikom. Ravnatelj je menda mislil na deputacijo permanentnega odbora. Ravnatelj tudi ni vedel povedati nič drugega, kakor da odpirajo druge prisilne delavnice ob pol 5. zjutraj in jih zapirajo ob 8. uri zvečer. Katere so pa te prisilne delavnice, ni povedal. Povedal pa tudi ni, da se po drugih prisilnih delavnicah pazniki menjujejo, da so izven službe prosti, ne pa tako, kakor pri naši, ko tolčejo pazniki neprenehoma kar skozi štiri dni in noči službo brez opoldanske ure. Ravnatelj naj tudi ne misli, da je pazniško osobje tako za luno in da ne vé, da se ministrstvo v upravo prisilne delavnice prav nič ne vmešava, ker je uprava deželna. Svetujemo pa sicer ravnatelju, naj gre ali nekoliko v šolo ali naj pa n. pr. vpraša za svet strokovnjaka sodnega tajnika Milčinskega, in ta mu pove in ga pouči o razmerah in potrebah sedanjega časa. Neobhodno je potrebno, da je paznik naslednji dan prost, ako je bil v službi prejšnji dan in celo noč. Nikakor ni tudi prav, da morajo oni pazniki, ki so doma, opravljati bolj pogosto nočno službo, kadar oboli kak tovariš in pa poleti, ko odrinejo nekateri oddelki prisiljencev na deželo. Naglašamo, da je to krivično osobito, če zato, neglede na pretirano izmaganje človeških moči, ker ne dobe tako čez svoje moči upreženi pazniki nikake odškodnine. Zakaj se ne vpele v prisilni delavnici oni način, ki je običajen n. pr. pri ljubljanskem deželnem sodišču? Kadar imajo pazniki nočno stražo do polnoči, so prosti popoldne, ako pa imajo službo po polnoči, so pa prosti naslednje dopoldne. Prosti so tudi vsako drugo nedeljo od sobote zvečer do ponedeljka zjutraj. Opoldne grejo lahko jest domov. V prisilni delavnici pa o kaki taki vpeljavi ni niti duha ne sluha. Pri deželnem sodišču imajo ponoči stražo in pri vratih je inšpekcijski nadpaznik, drugi gre do pa domov. V prisilni delavnici morata pa biti razven teh še posebej dva moža pripravljena, kar drugod ni. Vsako noč ostane torej osem do devet paznikov v prisilni delavnici, kar bi ne bilo potrebno pri pametni vpeljavi in pri človekoljubni razdelitvi pazniških moči. Sodimo, da bi morala biti merodajna glede na službo paznikov pamet, ne pa stara šablona, da se mučijo pazniki brez potrebe. Skoraj neverjetno se nam zdi, dasi se nam to zatrjuje z vso gotovostjo, da je izrazil ravnatelj, da bode mučil paznike do skrajnosti. Res čudne razmere so v tem našem deželnem zavodu. Oddelek korigendov služi za predmet, da ga zasmehujejo že po strogo znanstvenih delih, ker vladajo v njem razmere, kakršne so bile običajne na Angleškem pred 80 leti. V prisilni delavnici sami se godi prisiljenec gotovo boljše, kakor paznikom. Se vsaj lahko naspe. Neodločljiva zahteva je, da se morajo zlonimi neznozne razmere v tem zavodu, ki ni prav nič v čast kranjski deželi.

Ij Javna prošnja. »Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih« je te dni pričela z domovnim odvajanjem jetike. Kolikokrat se bode pri blagotvornem delovanju pokazala potreba, preskrbeti jetičnikom, oziroma njih otrokom lastno posteljo! Kdor nima prilike, obiskavati stanovišča ubožcev, ta žalibog ne ve, kako mnogo rodbin je v katerih se po več rodbinskih članov poslužuje ene postelje, v katerih leže otroci pri bolni materi ali pri bolnem očetu. Šele pred kratki materi je Markuse na podlagi stanovanjske enquete v zanimivi razpravi dokazal da je ozka dotika v kateri so stanovalci preobjudeni stanovanj, neprestan vir jetike, to tembolj ker mnogi jetičniki nimajo lastnih postelj. Ta velika socialna nepravilnost je eden glavnih vzrokov jetike in pomiranja dojenčev in otrok, radi česar jo je treba odpraviti z vsemi pripomočki, ki nam jih nudi socialno blagotvorno delovanje. — Podružnica obrača se torej do vseh onih, ki imajo na razpolago stare otroške ali druge postelje, s prošnjo, da jih blagovolijo prepustiti v označeni namen. Tudi perilo in obleka bode dobro došla, da se pomore otrokom jetičnikov. Podružnica rada prevzame tudi opravilo, ki se namerava odstraniti radi kake bolezni, ker ima sredstva, da jo razkuži in zopet uporablja. Kdor misli v označene namene kaj podariti, naj to z dopisnico naznani »Oskrbovalnici za jetičnike«, na kar se bode takoj poslalo po dotične stvari. Koliko otrok lahko rešimo jetike, če jih varujemo ozke dotike z obolenimi sostanovalci!

Ij Pevski zbor vojakov 17. pešpolka je preminul! Z veseljem je marsikdo čul slovenske pesmi prepevati v cerkvi sv. Petra pri vojaških mašah. Teh poslej ne bo več. Kolikor smo mogli konstatirati, tako vsaj mislimo, bo

vzrok konca narodnostni moment, ker nekateri ne morejo trpeti slovenske pesmi. Nočejo sicer trditi, da so to častniki, so tudi podčastniki sami, toda če bi bili imeli vrli pevci vsaj moralno podpora častniškega zbora, bi se bil zbor vzdržal. Sicer se pa kaj plemenitega pri vojakih ne sme gojiti, vojak naj bi bil le avtomat, ki ga lahko navija vsak po svoje. Ij Ljubljansko učiteljsko društvo priredi v soboto, 16. t. m. ob osmih zvečer v hotelu »Južni kolodvor« društveni večer, ki bo pri njem predaval gospod šolski svetnik dr. J. Bezjak »o Kernovi teoriji«. Gosti dobro došli. Ij Podčastniki tukajšnje garnizije prirede v nedeljo dne 17. t. m. v restavraciji »Narodnega doma« obiteljski večer, združen z vojaškim koncertom. Začetek ob osmi uri.

Ij Gospod Giulio Morterra je včeraj odpotoval v Trst, a se vrne koncem tega meseca, da pripravi in aranžira otroške igre za veliko dobrodelno predstavo na korist »Kranjski podružnici avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih«, ki se bode kakor smo že poročali vršila dne 2. marca v veliki dvorani hotela »Union«.

Ij Christofov zasebni učni zavod otvori v soboto, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer na prvi mest. — deški ljudski šoli v Komenskega ulicah stenografski tečaj, h kateremu se vabijo vsi, ki se hočejo naučiti stenografije brez velikih stroškov.

Ij Ogenj. Sinoči je zapazil posestnik Fran Novak, da se vali iz kleti drožerja Maksa Zalokarja na Krakovskem naspu gost dim. Ker so domači že vsi spali, jih je šokical, ali se potem ogenj pogasili. Gorel je papir in zaboji. Na pomoč prihitela požarna bramba ni stopila v funkcijo. Gospod Zalokar ni bil zavarovan in ima do 500 K škode.

Ij Dvakratni poizkušeni vlom. Nočni čuvaj pri Kranjski stavbeni družbi Mihael Kampel je opazil v noči na 8. t. m., da hoče nekdo vlomiti skozi okno v mizarstvo delavnico, ko ga je pa paznik opazil, je tat zbežal. V noči na 13. t. m. je prišel tat zopet in poskušal vlomiti pri ravnoistem oknu. Ko ga je Kampel zopet opazil in šel proti njemu, je skočil tat v njega, ga zagrabil za vrat in podrl na tla, potem pa zbežal.

Ij Tatvina. Delavki v tobačni tovarni sta bila ukradena včeraj iz zaklenjenih omare v Japljevih ulicah št. 4 dva tolarja po 5 K, prej enkrat pa 50 K denarja. Osumljenec je znan.

Ij Semenj. Dne 8. t. m. je bilo na mesečni sejm prignanih 942 konj in volov, 245 krav in telet, skupaj 1187 glav. — Kupčija je bila pri goveji živini kakor tudi pri konjih jako živahna, ker so prišli po govejo živino Moravci in Korošci, po konje pa Lahji.

Ij Panorama-Kosmorama. Kdor ljubi naravo v vsi njeni prirodni krasoti, bo rad gledal lepe slike romantične Švice, ki so ta teden razstavljene v »Panorami-Kosmorami«. Gorski velikani z večnimi ledeniki, gorskimi potoki s prekrasnimi vodopadi, pa tudi kraji in mesta z očarujočo lego zaslužijo, da se jih ogleda.

Ij Pusta pokopavati je stara vojaška navada in mlado ter staro civilno občinstvo pohiti takrat v vojašnico gledat vojaške šale. Tako je bilo tudi letos. Kdo bi ne privoščil malo zabave vojakom in malo prometa kantini! V šenpeterski vojašnici zbralo se je polno civilnega, tudi boljšega občinstva. Kar prihrumi neki nadporočnik ter skliče »Bereitschaft«, kateri naroči, da z nasajenimi bajonet izžene občinstvo iz vojašnice in kantine. Priponimo pa, da je poveljnik podpolkovnik poprej vse to že dovolil, kar je prepovedal podrejeni mu podčastnik, ki je znan kot pokora za slovenske fante.

— Smrtna kosa. V Volčah je umrla po dolgem trpljenju gospa Marija Ana Kenda, so-proga tamkajšnjega gospoda nadučitelja. Iskala je ozdravljena tudi v Ljubljani.

Razne stvari.

Ogolufana uprava nemških železnic. Berolinska in hamburška policija z nemškimi železniškim upravami zasleduje zvite lopove, ki so ogolufali železniško upravo za 213.000 mark. S ponarejenimi listinami so izvršili golufije najbrže dogovorjeni železniški uslužbenci.

Solne pege v obsegu 2 in pol milijona angleških milj je odkril profesor Broshear na alleganski zvezdarni.

Izboljšanje predpisov glede na javljanje pri dunajski policiji. Dunajska policijska direkcija namerava izboljšati predpise o javljanju. Hišnikom ne bodo več znane podrobnosti iz zglasilnic, ki se bodo vročile pod ovitkom. Zglasilnice za ženske in otroke bodo tudi veliko bolj priproste, kakor za moške.

Umrl je 14. t. m. na Dunaju bivši državni poslanec krakovski dr. Rappaport, star 67 let. Državec poslanec je bil nad četrt stoletja.

Zglnulega profesorja Juhasca so dobili v budimpeštanski bolnišnici na oddelku za živčne bolezni.

Razstava nemškega cesarja. Ob letošnji berolinski mednarodni športni razstavi priredi nemški cesar posebno razstavo, kjer razstavi vse lovsko orožje in orodje svojih prednikov.

Judovski trgovec z delikami prijet. V Bochumu je prišla policija nekega juda, ki je izkušal, da izpelje v Belgrad več delic.

V Seino skočila je 28letna umetnica Belangere iz žalosti, ker ji je umrla mati. Umetnico so rešili iz vplav, a kljub temu je obolela.

Star ljubimec morilec. V Parizu je umoril 13. t. m. zvečer neki 60letni mož svojo 50 let staro ljubimko, ker ga ni marala in ga je varala.

Člana francoske akademije sta postala dramatik Donnay in zgodovinar marki Segur namesto Sorela in Rousseja.

Nesreča. Med Block Islandom in Rhode Islandom je zadel parnik »Larchmont« z ne-

kim drugim parnikom. »Larchmont« se je potopil. Kapitan »Larchmonta« je izjavil, da je imel 150 — 200 potnikov. Rešilo se jih je le 8. Večina potnikov je utonila, drugi pa so zmrzili bodisi v čolnu ali pa ko so plavali.

Zgorela tvornica. Požunska tvornica jermenov James Lewyja je malone popolnoma zgorela. Škodo cenijo na četrtil milijona.

Snežne zamete je povzročil jug na Tirolskem. Železnični promet med Inomostom in Hallom je bil nekaj časa oviran.

Tretja mednarodna vrtnarska razstava se bo vršila letos od 4. do 12. maja v Draždanah. Tu bo videti vsi vrtnarske umetnosti.

Koliko vina se pridelalo po svetu? V Franciji se pridelalo na leto povprečno 48.000.000 hektolitrov. V Italiji so pridelali v minoletem letu 32.5 milijona hl. V Španiji 17.000.000, v Rumuniji 4.650.000, v Algiru 3.900.000, v Avstriji 3.100.000, na Ogrskem 2.800.000 na Nemškem 2.150.000, na Turškem 1.700.000 hektolitrov.

Vojaške vaje s skijli so se vršile v Nizkih Turah od 21. do 31. januarja. Udeležilo se jih je 15 častnikov in 5 mož. Posamezni oddelki so morali večkrat v snežnem metežu in vihri mnogo trpeti. Mraz je znašal včasih 30° C. — Najvišji vrh, na katerega so prišli, je Senkartspitze (2250 m).

70-letnico obhaja pesnik Viljem Jensen letos 15. februarja. V ta namen je izdal njegov življenjepis Gustav Adolf Erdmann. Tu stoji, da je bil nekoč »v boju za kraljestvo« obsojen celo na štiri dni ječe. Te je prebil v trdnjavi na Hohenaspergu in jih prišteva med najlepše v svojem življenju. V tej ječi je tudi napisal pesem: »Die Schönheit des Daseins«.

Iz slovanskega sveta.

sl Slovaške ustanove. Če kak slovaški rodoljub ustanovi stipendij, pusti ga upravljati od »Narodnega slovaškega društva« v Ameriki, ker se boji, da bi ga mažarska vlada ne zaplenila. Kako morajo čiti še sicer Slovaki previdni, dokazuje sledeča oromba pri vsakem razpisu ustanove, ki je določena v podporo dijakov, učiteljev in pisateljev: »Imena tistih, ki bodo dobili ustanovo, se ne bodo objavila. To dokazuje, pod kakšnim jarmom ogrski Slovaki zdihujejo.

sl Razmere katoliških duhovnikov na Ruskem. Iz Varšave se poroča: Ruska vlada je naznanila, da vsi katoliški duhovniki, ki opravljajo kakšno službo, za katero so plačani iz državne blagaine, morajo takoj službe se odpovedati Vilenski škof Roopp je v pismu od govoril vladi, da ta ukaz ni pravičen. Škof Roopp biva sedaj v Peterburgu, in to bivanje je bržkone v zvezi s tem vprašanjem. Škof Roopp je bil v vilenskem okraju izvoljen volivcem.

sl Odmevi iz stavke poljskih šolarjev na Poznanjskem. Prusko sodišče je obsodilo urednika »Gonca« na 100 mark globe, ker je nasvetoval stavko. — V Zbošnju je stalo pred sodiščem deset poljskih žensk, ker so razžalile nemškega učitelja in nasprotovale šolskim uradom. Dve izmed sta dobili dva tedna, štiri po en teden ječe, tri so bile posvarjene in ena je bila oproščena. — Sodišče v Inovaclavi je obsodilo delavca Greboviča radi tega, ker je razžalil pruskega učitelja na ulici, na šest mesecev v ječo. Učitelj pa, ki je zelo neusmiljeno pretepel otroka istega delavca, je bil oproščen. — V Naku so iz gimnazije izključili tri dijake, ker njih bratje in sestre stavkajo v ljudski šoli. Zaradi istega vzroka so bili iz gimnazije v Helmu izključeni štiri dijaki. — Velikim posestnikom, na katerih posestvu bivajo prebivalci s stavkajočimi otroki, bode pruska vlada boida odredka dovoljenje, dobivati poljske delavce iz Galicije in poljskega kraljevstva.

sl Ogromen bankerot hakatistov. Iz Gdanjskega se poroča: Veliko nemško podjetje »Nordische Elektrizitäts- und Stahlwerke« je napovedalo konkurz. Le-to podjetje je največje izmed takozvanih »Gössler Gründungen«, ustanovljenih v podporo ponemčevanja vzhodnih krajev Prusije, toda že izpočetka je samo životarilo. Četudi je imelo veliko vladno podporo (blizu dva milijona mark), vendar ni ušlo katastrofi. Dolgovi znašajo osem in pol milijona mark, premoženje pa samo 200.000 mark, sicer pa je blagajna prazna. V mestu vlada veliko razburjenje, ker 500 delavcev je prišlo ob delo. Na srečo med temi delavci ni nobenih Slovanov, akopram je falirano podjetje imelo predvsem naročnike iz Poljske in Rusije.

sl V Sofiji bodo zidali novo palačo za bolgarskega kneza. Narodno sobranje je v to svrhu dovolilo 500.000 levov.

sl V Bernu na Švicarskem predava zgodovino modroslovja nove dobe še mlada gospa dr. Tumarkina, ki je rodom iz Rusije. Ker profesor Sveti ni mogel v tem semestru predavati prevzeti, oddal je ta predmet omenjeni ruski gospi, ki je doktorica filozof. in privatna docentinja bernske univerze. Kakor se nekega ruskega listu poroča, ima gospa zelo mnogo poslušalcev zlasti ženskega spola.

sl Zanimiv prinos k zgodovini slovanske umetnosti. Na hrvatski umetniški razstavi v Osijeku je bilo lepo število umotvorov, razstavljenih od izključno domačih umetnikov. Mnogo umotvorov je bilo tudi prodanih, a kdo jih je kupil? Seveda v prvi vrsti domači hrvatski kapitalisti in mecen — bi menil rodoljub, pričakujoč, da zna narod ceniti svoje genije — a motil bi se, daleč bi se motil! Čujmo in glejmo, kdo so bili kupci hrvatskih umotvorov, izloženih na umetnostni razstavi v Osijeku: 1. Jelica grofica Narman Ehrenfels slika od Črnčiča Val.; 2. Rudolf grof Narman Ehrenfels: Čikoš; »Trenkovi panduri«; 3. Rudolf grof Narman Ehrenfels: Medovič; »Groblje v Kninu«; 4. Dr. Dragotin Neumann (žid): Črnčič; »Neverin«; 5. Julij Sarger (žid): Fran-

dovič: »Ruža«; 6. Julij Sarger: Preradović: »Voče« (sadije); 7. Emil Rosenfeld (žid): Fran-geš: »Četiri godišne dobe«; 8. Dr. Rihard Kraus (žid): Iveković: Studija »Graničar«; 9. Plazetta; 10. Weissmeyer (žid): Medovič: »Marina«; 1. Oskar Weissmeyer; Črnčič: Kampanille. Med vsemi kupci niti jednega Slovana, pač pa sami — Nemci in nemški židje! — Hej Slovani, — sluge narodov!

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. LUEGERJEVA BOLEZEN. Dunaj, 15. februarja. Dr. Luegerju se je danes obrnilo na bolje.

HAJDU IZPUŠČEN. Budimpešta, 15. februarja. Uradnik Hajdu je bil danes iz zapore izpuščen. Njegovega dejanja ne smatrajo za tatvino ampak za prelomljenje uradne tajnosti.

ŠKOF UMRL KOT REVEŽ. Budjejevice, 15. februarja. Tu umrl škof Riha ni zapustil nobenega premoženja. Stroške pogreba je plačal njegov brat.

CARDUCCI. Bolonja, 15. februarja. Pesnik Carducci umira.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE IN SOCIALNI DEMOKRATJE. Gradec, 15. februarja. Na shodu štajerske socialne demokracije je govoril Schuhmeyer ter zahteval, naj se vrše državnozbornske volitve v nedeljo.

POGREBNE DRUŽBE NA DUNAJU. Dunaj, 15. februarja. Sklenjena je pogodba, po kateri preidejo s 1. aprilom vse pogrebne družbe v mestno upravo.

BECK ODSTOPIL OD KANDIDATURE. Dunaj, 15. februarja. Ministrski predsednik Beck je odstopil od kandidature v I. dunajskem volivnem okraju.

ŠEF ITALIJANSKEGA GENERALNEGA ŠTABA NE ODSTOPI. Rim, 15. februarja. Šef italijanskega generalnega štaba, general Saletta je izjavil, da so vesti o njegovem odstopu neosnovane.

Metorološko poročilo.

Višina n. morja 62 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	ležali, da se opazuje	Vetrovi	Noba	Padavina v 24 urah v mm
14. 9. zveč.	735.6	1.8	sl. svzh.	obl.	
15. 7. zjutr.	734.3	-2.5	sl. jvzh.	obl.	0.3
15. 2. pop.	738.8	-0.8	sl. svzh.	obl.	

Srednja včerašnja temp. — 1.7°, norm — 0.3°.

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 15. februarja 1907

Založbeni papirji.	Denar	Blago
1. majeva renta	99.15	99.35
1. srebrna renta	100.00	100.40
1. avstrijska krona renta	99.15	99.35
1. slata renta	17.25	117.45
1. ogrska krona	9.70	95.80
1. slata	114.15	114.34
1. posojilo dežele Kranjske	99.95	100.00
1. posojila mesta Spljet	13.3	13.88
1. Zader	98.40	100.85
1. bosn.-herc. žel. pos. 1907	99.70	100.00
1. češka deš. banka k. o.	99.70	99.70
1. i. o.	10.3	99.60
1. sast. pisma gal. d. hip. b.	1.030	101.25
1. pešt. kom. k. o. s 10% pr	116	107
1. sast. pisma Innerst. hr.	100	101
1. ogr. cen. deš. hr	100	100.25
1. hip. banke	100	110.20
1. obl. ogr. lokalnih žel. d. dr	100	101
1. obl. češke ind. banke	100.25	101.25
1. prior. Trst-Poreč lok.	99.95	
1. prior. dol. žel.	10.45	
1. juž. žel. kup. 1/2	314.75	316.75
1. avstr. pos. za žel. p. o.	110.65	111.65
Srečke.		
1. grečke od 1. 1860/1.	155.40	157.40
1. 1864	216.60	218.60
1. tiske	51.50	153.50
1. sem. kreditne l. emisije	273	283
1. I.	283.25	29.25
1. ogr. hip. banke	81	26.50
1. arbarske a. frs. 100	101	108
1. turške	170.75	171.75
1. italika	2.50	24.50
1. kreditne	45	46
1. nomoske	80	90
1. krakovske	93	99
1. ljubljanske	5	3
1. avstr. rud. krisa	47	49
1. Jgr.	28.25	30.25
1. rudolfove	56	60
1. belchurke	83	90
1. Dunajske kom.	497.25	607.25
Dolgi.		
1. usne selesnice	61.40	165.40
1. državne selesnice	8	89
1. avstr. ogrske bančne delnice	766	778
1. avstr. kreditne banke	188.50	619.50
1. Jgrake	88.50	836.50
1. žvnostenske	2.40	2.8.25
1. remogokop v Mostu (Brux)	7.3	76.7
1. alpiniske montan	624	625
1. praške žel. ind. družbe	2645	26.6
1. tima-Murányi	71.25	72.25
1. črbovjske premog. družbe	284.60	290
1. avstr. orošne tovr. družbe	65	56.7
1. češke sladkorne družbe	49	150.50
Vsebine.		
1. C. kr. cekin	6	10
1. 20 frank.	4.9	49
1. 10 marke	24.50	23.88
1. severnogn	4	1.08
1. darke	11.575	11.725
1. škali bankovci	40	95.6
1. dolari	2.325	2.425
1. dolari	4	5

Preklic.

Jaz podpisani Jos. Ozimek, zasebnik iz Dolenjevasi pri Ribnici prekličem svoje obrekovanje v Domžalah o gospodu Jos. Arkotu, trgovcu v Ribnici radi acetilenske razsvitljave v Domžalah.

KAMNIK, dne 8. svečana 1907.

307 1-1

Jos. Ozimek.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša predobra mati, oziroma tašča in stara mati, gospa

Barbara Ferlinz
vdov. Svetič roj. Ločnikar
hišna posestnica in bivša trgovka v Kamniku.

po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 80. letu starosti danes ob 11. uri dopoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 16. svečana t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Šutna št. 46, na pokopališče na Žalah, kjer se bodo zemeljski ostanki položili v rodbinsko rekev.

Svite maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Blago pokojnico priporočamo v prijazen spomin in pobožno molitev.

V Kamniku, 14. svečana 1907.

313

Žalujoči ostali.

Na željo rajnice se venci hvaležno odklanjajo.

Ana Burgar naznanja v svojem imenu svojih otrok **Matevža, Ivana, Franca in Mici** prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog in oče, gospod

Matevž Burgar
posestnik

previden s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki mučni bolezni, v 64. letu starosti včeraj, dne 14. februarja ob 3. uri zjutraj mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega rajnika se vrši v soboto 16. februarja ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti v Gornji Šiški, na farno pokopališče v St. Vid nad Ljubljano, kjer se bodo opravile tudi sv. maše zadušnice.

Blagorajni priporočamo v pobožno molitev.

Gornja Šiška, 15. februarja 1907.

Zahvala.

Za sočutje, tolažbo in obiske našega ljubljenega sinčka

Jankota

najtoplejšo zahvalo predvsem preč. gosp. kaplanu Al. Voč za ves trud. Nadalje preblagi gospodični učiteljici Terezini Skul za krasni darovani venec, in sploh vsem, ki so se pogreba udeležili.

Šmarje pri Ljubljani, dne 12. februarja 1907.

306

Rodbina Gasperšič.

Preprodajalci popust

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

Je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, n imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČIČ-u.**

V zalogi imajo tudi gg.: U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant in Ant. Adamič v Kranju in lekarna „pri angelju“ v Novem mestu. 8/3 52-37

Svarilo!

Vsakogar, kateri denar ali druge denarne vrednosti brez moje vednosti in brez mojega dovoljenja na kak način na moje ime izroči, svarim, da nisem v tem slučaju plačnik. Tudi za druge dolgove kakorkoli si bodi na moje ime, ne prevzamem v zgoraj omenjenem slučaju nobene odgovornosti.

312 3-1

Avgust Tomažič,

imelnik tvrde

Joh. A. Hartmann.

Graščinski oskrbnik

Za svojo graščino Zalog pri Novem mestu iščem za takojšnji nastop uradnika voditelja. Dotičnik mora dokazati svojo popolno sposobnost ter biti več slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe z zahtevo plače in prepisi spričal naj se pošljejo na naslov: **Josip Reiner, Dunaj, IX./I, Maria-Teresienstrasse 9.**

309 3-1

Ravnokar je izšel

Hribarjev
najnovejši „Splošni
naslovník“

uradov, društev, tvrdk in zasebnikov
deželnega in stolnega mesta **LJUBLJANE**
ter vojvodine Kranjske.

Ta najnovejša vsem uradom, trgovcem in zasebnikom potrebna knjiga obsega na 35 polih velike oblike nad 100.000 naslovov inštitucij, uradov, duhovne, učiteljske, obrtnikov itd. Ljubljane in cele Kranjske in je edina te vrste.

Cena 10 kron, po pošti 30. en. več. — Naroča se v založni knjižarni Drag. Hribarja v Ljubljani.

228 10-6

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Priporočajo svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

VABILO

na
XI. redni občni zbor
„Konsumnega društva v Starem trgu
pri Ložu,

vpisana zadruga z omejenim poroštvom“,
ki se bo vršil

v nedeljo, dne 3. marca 1907,
ob 3. uri popoldne
v društvenih prostorih.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Polaganje računov.
3. Odobrenje računov.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi p. n. člané

310 1 1

odbor.

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji —
Več pove lastnik na **Trnovskem pri-**
stanu št. 14 v Ljubljani. 284 1-1

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

Vedno velika zaloga.

Prečistiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vsorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Mesarski vajenec

04 3-1

se sprejme pri Vinko Podlesniku, mesarju v Planini, Notranjsko

Odda se služba
cerkovnika in organista

v Komendi. Nastopiti je o sv. Jurju. — Natančneje se izve pri župnem uradu v Komendi. 303 3-1

Sobotna izdaja
„Slovenca“
stane celoletno

K 7.—

Naroča se pri upravnistvu v Ljubljani.

Posetnice
priporoča

v največji izber
Katoliška
tiskarna v Ljubljani

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino sprejema upravnistvo v Ljubljani.

Tiskovine

za župne urade
so vedno v zalogi
v upravi „Slovenca“.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -

- račune itd. -

izvršuje natančno po:

: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
: v Ljubljani.

Leposlovni mesečnik

„Dom in Svet“

stane za celo leto 9 K. — Naroča se v Ljubljani.

Stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob s pritliklinami se odda za **majski termin.** — Več pove **Alojzij Vodnik,** kamnosek v Ljubljani, Kolodvorske ulice. 231 3-2

Najvišje odlikovanje na mednar. razstavi v Milanu 1906 (avstr. razsod).

Zahtevajte vedno, kadar kašljate, ste hripavi ali so se Vam zasle-zila dihala

salmijakove pastile

lekarja **PICCOLI-ja v Ljubljani,** ki v vseh naštetih slučajih izbornoučinkujejo. 2745 III c

1 škatlja 20 vinarjev, 11 škatelj 2 kroni. Zunanja naročila izršuje najtočneje lekar **Piccoli v Ljubljani, Dunajska cesta.**

**Podružnica
: v Spljetu. :**

**Delniška glavnica:
: : K 2.000.000. : :**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

priporoča k žrebanju dne 1. marca 1907:

Promese na Dunajske komunalne srečke à K 15-50, glavni dobiček K 400.000
Dalje srečke bazilika kurz circa K 25, „ „ „ 30.000
„ ogrskega rud. križa kurz K 30. „ „ „ 30.000

53-23

**Podružnica
: v Celovcu. :**

**: Rezervni fond : :
: : K 200.000. : : :**